

Naročnina mesečno 30 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din. Ček rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružja: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCLOVENEK

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese Din 30; Estero, mese Din 50; Edizione domenica, anno Din 96; Estero Din 120. C. C. P.: Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni.

Filliali: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

Uradno poročilo št. 360:

Naše čete zasedajo svoje cilje na Kreti

Rim, 31. maja. Ip. Uradno poročilo št. 360 glavnega stana italijanskih vojnih sil se glasi:

Oddelki italijanskih bombnikov so ponoči znova bombardirali pristanišče v La Valetti na Malti.

Kreta: Na otoku Kreti italijanske čete nadaljujejo s svojimi boji, da bi dosegle določene cilje v tesnem sodelovanju z nemškimi silami.

Egejsko morje: Angleška letala so metala bombe na nekatere kraje, ki so na italijanskih posestih. Eno sovražno letalo so naši protiletalski topovi sestrelili.

Severna Afrika: Italijanska in nemška letala so v zaščiti italijanskih lovcev bombardirala protiletalske baterije v Tobruku. Dne 28. maja so nemški bombniki napadli sovražne oklopne sile blizu oblegane trdnjave, pri tem so zadele in hudo poškodovale parnik velike tonaže severno od Marsa Matruha.

Vzhodna Afrika: Naše posadke se junaško branijo pred pritiskom sovražnika, ki je številčno močnejši.

Nelyork, 31. maja. Ip. Vojaški strokovnjaki, ki pišejo v ameriške liste, so presenečeni zaradi zmago osi na Kreti, kjer so Angleži zbrali velike

sile zaradi sklepa, da bi se bojevali do skrajnosti. Vključno prazniku »Memorial Day«¹ Hull in Welles nista odšla iz Washingtona, ker menita, da je razvoj zaradi bojev na Sredozemskem morju zelo košljiv in hočeta iz Washingtona poročati o vsem predsedniku Rooseveltu, ki je v Hyde Parku.

Rim, 13. maja. Pri Retimu, ki so ga Nemci zasedli pred dvema dnevoma, so ujeli 800 Angležev in zajeli 30 topov, med njimi tudi topove težkega kalibra. Obenem so osvobodili več tisoč italijanskih ujetnikov, ki so jih Grki prepeljali iz Albanije na Kreto, a jih niso imeli več časa spraviti dalje.

Vojaška parada

v nedeljo na dan Statuta

Ljubljana, 31. maja.

Ob priliki proslave Dneva Statuta, ki ga vsako leto slave Oborožene Sile z vojaško paradno v vseh italijanskih posadkah, bo tudi v Ljubljani ob 9.30 vojaška parada, in sicer po vsej Bleiweisovi cesti. Čete, ki so nameščene v Ljubljani, bo pregledal v paradi Poveljnik Armadnega Zbora Eksc. Robotti. Pri paradi bodo sodelovali 1. polk grenadirjev, 55. legija črnih srajc, 13. topniški polk, bataljon možnarjev iz 81. polka, četa topničarjev iz 47/32. oddelki pionirjev, vsi oddelki iz divizije sardinskih grenadirjev, sledil jim pa bo 11. topniški polk Armadnega Zbora.

Občinstvo se bo lahko udeležilo vojaških slovesnosti na hodnikih ob Bleiweisovi cesti, kamor bo imelo prost dostop.

Isti dan bo proslavljen Dan Statuta tudi v Kočevju, in sicer z vojaško paradno, katere se bo udeležil 2. polk grenadirjev z oddelki, ki so razmeščeni v pokrajini.

Hrvatsko diplomatsko zastopstvo v Rimu

Rim, 31. maja. Ip. Davi je prišlo v Rim prvo hrvatsko diplomatsko zastopstvo. Zastopstvo, ki ga vodi novi poslanik Štefan Perič, je dopotovalo na postajo Termini. Vsi hrvatski diplomati so nosili vstaške obleke.

Hrvatsko diplomatsko zastopstvo je sprejel zastopnik zunanega ministrstva. Na postaji pa je bilo tudi mnogo Hrvatov, ki bivajo v Rimu. Perič se je zahvalil za pozdravne besede zastopnika zunanega ministrstva in je izrazil svoje zadovoljstvo, da ima čast v prestolnici fašistične Italije zastopati Hrvatsko. Mnogoča okoli postaje je hrvatskemu zastopstvu priredila navdušene manifestacije.

Bardossyjevo potovanje v Italijo

Rim, 31. maja. Ip. V zvezi z govoricami, da bi naj prav kmalu prišel v Rim predsednik madžarske vlade Bardossy, izjavljajo, pristojni krogi v Rimu, da ne morejo te novice niti zanikati, niti potrditi, vendar pa je navada prijateljskih vlad, da novi predsednik vlade stopi v osebni stik z osebnostmi vlad držav osi Italije in Nemčije. Vsekakor pa morebitni obisk predsednika madžarske vlade v Italiji ne bi imel izrednega pomena in bi bil samo v okviru rednih stikov med obema državama.

Nemška vojna poročila:

Nemške čete zasedle Heraklion

Letala preprečujejo beg angleških čet z južne obale Krete

Berlin, 31. maja. Ip. Vrhovno poveljstvo nemške vojske objavlja:

Na otoku Kreta nadaljujejo nemške čete zasledovanje zbitega sovražnika proti vzhodu in so obnovile zvezo z nemškimi padalci pri Heraklionu. Združitev z italijanskimi četami, ki prodirajo od vzhoda, je samo še vprašanje kratkega časa.

Oddelki nemških bojnih letal so tudi včeraj bombardirali sovražno zbiranje čet na cestah v ozadju. Strmoglavci so napravili uspešne napade na pristanišča na južni obali Krete, odkoder so angleške čete skušale zbežati. Južno od Krete so nemška bojna letala napadla oddelke angleškega vojnega brodogoja in poškodovala angleški rušilec tako hudo, da je treba računati z njegovo izgubo. Angleške čete, ki so se zateleke na otok Gados, so bile napadene in je bila razrušena signalna postaja.

V severni Afriki je bil pri Tobruku odbit poskus sovražnega izpada. Topniški ogenj je povzročil eksplozijo večjega angleškega municijskega skladišča. Nemška strmoglavka letala so napadla angleške baterije protiletalskih topov pri Tobruku. Rušilna letala so obstreljevala zbiranje sovražnih čet. Nemška in italijanska letala so zelo uspešno napadla sovražno skladišče goriva.

Podmornica pod vodstvom kapitana Heinricha Liebeja je potopila 44.000 ton sovražnega trgovskega brodogoja.

V pretekli noči so bila uspešno napadena angleška pristanišča na zahodni obali. Na ozemlju Mersey in ob bristolsem kanalu so nastali številni požari.

Sovražnik ni priletel nad nemško državno ozemlje, pa tudi ne nad zasedeno ozemlje.

Pri bojih za Caneo so se dne 25. maja zlasti izkazali člani planinskih polkov in sicer poročnik Bauer, višji narednik Burghartwieser, narednik Faltenmeier in višji lovec Kehrer.

Portugalska odbija ameriške zahteve

Portugalska bo z orožjem branila svoje posesti na Atlantiku

Lisbona, 31. maja. Ip. Portugalsko javno mnenje je velikim zanimanjem zasleduje razvoj ameriške zunanje politike. Portugalska se namreč mora zanimati za ameriško politiko zaradi portugalskih otokov na Atlantiku in pa zaradi vpliva, ki ga ima Severna Amerika v Južni Ameriki.

Dnevnik »Diario de Noticias«¹ objavlja uvodnik pod naslovom »Nevarna načela«. Članek piše, da je bil Rooseveltov govor poln zmedenosti in da bo še bolj zapletel ameriško notranjo in zunanjo politiko. Dnevnik se vprašuje, kako je mogoče spraviti v sklad nekatere odstavke Rooseveltovega govora s poročstvi, ki jih je Roosevelt dal, da bo spoštoval portugalsko suverenost. Prav tako se zdi čudno stališče, ki ga je zavzel Roosevelt, češ da se varnost zahodne polute razteza do Dakarja, Azorskih otokov in do Capverdskih tokov. Nepotrebno bi bilo podčrtavati, kako so Rooseveltove trditve smešne. Kajti Amerika si sama pridržuje pravico, da raztezuje in zožuje pojem o varnosti ameriškega kontinenta. Pri tem pa Roosevelt razpolaga po svoji volji z ozemlji, ki so last drugih držav.

List opozarja zaradi tega Roosevelta in ameriške vado, da hoče portugalska vlada z

vsemi sredstvi braniti vsako ped narodnega ozemlja in je ta svoj namen tudi uradno razglasila. Zato bo samo portugalska vlada tista, ki bo razsojala o tem, kdaj je kak del portugalske zemlje v nevarnosti. Drugačno mnenje pa more portugalsko vlado samo siliti k temu, da protestira in da izjavlja, da so take izjave izvalne. Ob koncu se list vprašuje, kje je Amerika dobila pravico, da razpolaga s tujim ozemljem in zakaj skuša izvajati pritisk ne samo na Portugalsko, ampak tudi na Brazilijo.

Ameriška divizija v Portoricu

Rim, 31. maja. Ip. Angleška obveščevalna služba poroča, da je prva ameriška divizija prejela ukaz, da naj se vkreca, ker jo bodo odpeljali v Portorico. To je oklepna divizija. Doslej je bilo njeno mesto v Massachusettsu, kjer se je udeležila lanskih poletnih manevrov. Angleška obveščevalna služba pravi, da je treba Portorico smatrati za prednjo postojanko ameriškega kontinenta v smeri proti Cap Verdskim otokom in proti zahodnim afriškim obalam.

Slovesna predaja poslov v Trstu

Eksc. Grazioli je izročil posle Zveznega Tajnika svojemu nasledniku

Trst, 31. maja. Ip. Včeraj dopoldne je bila v dvorani palače Littorio pred strankinim podtajnikom Mezzasono slovesna predaja poslov med odhajajočim Zveznim tajnikom Graziolijem in novim Zveznim tajnikom Pietrom Pivom. Pri slovesnosti so bili navzoči prefekt, vse oblasti, krajevni odličniki, tajniki in tajnice fašističnih organizacij iz province in zastopstva vseh organizacij stranke.

Zvezni tajnik Grazioli, ki ga je Ducejevo zupanje poklicalo na mesto Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino je podal jasno poročilo o delavnosti fašizma v Trstu, ki ga je vodil pet let. Pri tem je ustanavljal, večal in vedno bolj izpopolnjeval vse organizacije in se naslanjal zlasti na delavsko ljudstvo. V svojem govoru je omenil slavne tržaške žrtve za revolucijo in žrtve vseh vojska ter je izrazil zahvalo družinam padlih, vojnim silam in je naslovil vojvodi D'Aosta topel pozdrav, kajti on je zlasti blizu srcem tržaških fašistov.

Nato je izročil novemu zveznemu tajniku Pivi slavno zastavo federacije in sicer med navdušenim vzklikanjem Duceja.

Novi zvezni tajnik je prevzel poveljstvo nad fašisti pri sv. Justu in je izrekel ognjevit pozdravne besede tržaškim črnim srajcem ter je pri tem izrazil prepričanje, da bo stranka v tržaški po-

krajini pod Ducejevimi ukazi nadaljevala svojo zmagovito pot.

Prefekt Borri je podčrtal razumno in ognjevit delo tovariša Graziolija in je povdaril, kako je italijanski in fašistični Trst vedno na višini nove zgodovine Italije. Izrekel je prisrčne želje tovarišu Pivi in izjavil, da je kategorični imperativ vseh Italijanov danes misel: zmagati in sicer za slavo domovine in za srečo naroda.

Ob koncu je povzel besedo med navdušenim ploskanjem podtajnik stranke Mezzasono, ki je prinesel tovariški pozdrav strankinega tajnika Emiliju Grazioliju, ki ga je Duce poklical na visoko važno mesto in Pietru Pivi, ki prevzema plemenito in važno nalogo, ta naloga pa je vredna čistih namenov tistih mladih Italijanov, ki so rasli v Mussolinijevi Italiji. Strankin odličnik je nato izjavil, da je tajniku stranke že poročal, kako je tržaški fašizem danes bolj ko kdaj zbran okoli Duceja v nedotaknjemem duhu, ki je zvezan s spominom na padle tovariše, na poti k bleščeči zmagi.

Besede podtajnika stranke so izzvale navdušeno in ognjevito vzklikanje Duceju. Slovesnost se je zaključila s petjem himen revolucije. Odličniki so nato šli izkazat čast in položili vence pred spomenikom padlim in pred Oberdanovo soho.

Poraz Angležev na Kreti je težak in izredno pomemben

Atene, 31. maja. Ip. Prva poročila, ki prihajajo semkaj o umiku angleških in grških čet na otoku Kreti, dajejo jasen in realističen pregled o hudem porazu teh delov angleške in grške armade.

Med gorami so nemške čete v dolinah in v vaseh našle cela skladišča orožja in streliva. Zlasti mnogo je med njim avtomatičnega orožja. Prav tako so nemške čete našle tudi velike zaloge vseh potrebščin, ki so bile določene za avstralske in novozelandske čete. Na prelazih in po cestah ter na gorskih stezah so angleški oddelki hitro zgradili razne protitankovske ovire, da bi preprečile prodiranje sovražnih tankovskih oddelkov. Na glavnih in važnih postojankah so ostali še topovi s protitankovskim strelivom in vidi se, da ti topovi sploh niso več stopili v akcijo zaradi hitrega razvoja bojev.

Iz vsega tega se vidi, da je bil ves otok prava trdnjava in so Angleži nastopali z zavestjo, kakor da bi bile njihove postojanke neosvojljive. Toda tisoči in tisoči padalcev so na Kreti prav tako kakor lansko leto v Flandriji zmedli sovražnika, ki ni računala s tolikšno množico takšnih napadalcev in ni verjela, da bi ga ta nevarnost mogla zajeti od vseh strani. Bliskovit nastop padalcev je preprečil sovražniku, da bi se reorganiziral. Po prvih valih padalcev so pristajali neprestano novi oddelki padalcev, ki so navadno v desetih urah, ponekod tudi po najhujšem boju zlomili odpor branilcev.

Število trupel grških, angleških, novozelandskih in avstralskih vojakov je veliko. Toda branilci so se pogosto razbežali po gorah in bo iskanje trajalo še nekaj časa.

Rim, 31. maja. Ip. Iz pristojnega angleškega vira izjavljajo, da je položaj na Kreti daleč od tega, da bi se lahko pričakovalo kakšno zboljšanje. Zveze z oboroženimi oddelki, ki so tam razbiti, so postale silno težavne in v London ne prihajajo več poročila o poteku bojev. Dodajajo pa, da poročil iz nemških in italijanskih virov ne morejo niti zanikati, niti potrditi.

Rim, 31. maja. Ip. Angleški listi ne morejo več zakrivati poraza angleških čet na Kreti. »Daily Mail«¹ piše, da so angleške čete prisiljene na umik. List piše, da ima poraz na Kreti izreden pomen. »Daily Herald«¹ piše, da vdor sil osi v vzhodni del Sredozemskega morja slabi odpornost angleškega imperija, ki je v vedno večji nevarnosti na bližnjem vzhodu.

Poveljnik angleških čet na Kreti se je ponesrečil

Beirut, 31. maja. Ip. Iz Egipta je prišla novica, da je padlo v bližini Aleksandrije na tla letalo, s katerim je zbežal s Krete novozelandski general Freyberg. Značilno je, da je vrhovni poveljnik angleških čet na Kreti prvi zbežal, dasi bi po odločnih zatrilih Churchillovih moral umreti na svojem mestu. Način bega staremu generalu ni bil

Angleži hite izpraznjevati Gibraltar

Algeciras, 31. maja. Ip. Včeraj so iz Gibraltara začeli odvažati angleške družine, ki so prišle tja predvsem iz Tangerja in La Lineje. Prav tako odvažajo osebe, ki so na listah, sestavljenih od vojaških oblasti. Prebivalstvo zelo odločno protestira, toda policija se za proteste ne zmeni. Prebivalstvo zlasti zahteva, da bi izvedelo, kam jih bodo odpeljali, kajti pri prejšnjih prevozih se je dogodilo, da so člani iste družine odpeljali na razne kraje. Nekateri člani družin so bili tako oddaljeni drug od drugega po več tisoč kilometrov. Angleške policijske oblasti so odgovorile, da ne morejo dati nobene zagotovila v tem smislu.

Algeciras, 31. maja. Ip. V Gibraltar sta prišla torpedni lovec »H 57« in neka podmornica na popravilo.

Angleške izgube na morju

Rim, 31. maja. p. Britanska admiraliteta je objavila te dni tudi skupne podatke o celotnih izgubah, katere je utrpelo angleško vojno ladjevo od septembra 1939 pa do danes. Te izgube znašajo v celoti:

- 2 oklopnici s 71.250 tonami.
- 3 letalonosilke s 50.000 tonami.
- 6 križark s 46.536 tonami.
- 47 rušilcev s 65.090 tonami in
- 26 podmornic s 27.070 tonami.

Skupno znašajo torej angleške izgube na morju za časa sedanje vojne 259.940 ton, kar je v primeri s prejšnjo svetovno vojno izredno veliko. V prejšnji svetovni vojni je Anglija za ves čas trajanja vojne izgubila samo 158.170 ton vojnega ladjeva.

Potopljeni angleški trgovski parniki

Newyork, 31. maja. V ameriških trgovskih krogih se je razširila novica, da so bili potopljeni angleški trgovski parniki: »Gregalla« (5802 toni), »Esmande« (4976 ton), »Bengare Head« (2609 ton), »Empire Caribic« (2861 ton); te ladje so

odpotovale v konvoju iz Zedinjenih držav v Anglijo in so vozili vojni material. Boje se, da je potopljen tudi parnik »City of Kimberley«.

Anglija je kriva evropske nesreče

Berlin, 31. maja. Ip. Nemški tisk še piše o zadnjem govoru angleškega zunanjega ministra Edena. Politična in diplomatska korespondenca pravi, da tipični predstavnik angleške plutokracije ni mogel razvijati bolj hinavskih misli, ko je tožil o bolečinah in žrtvah Evrope. Dejansko pa se je angleško cesarstvo razvijalo samo zaradi tega, ker je bila Evropa neenotna in razdeljena. Glasilo nemškega zunanjega ministristva pravi, da bo Anglija drago plačala roparsko politiko, ki jo je izvajala več stoletij.

Velikanski načrti

Za spremembo lica arktičnih pokrajin — Da bodo izginile ledene plošče, da bodo zrasle rože ...

Helsinki v maju.

Po vesteh, ki prihajajo iz arktičnih krajev, se pravkar razvija titanski načrt, ki bo vplival, da se bo gospodarstvo sveta popolnoma spremenilo. Seveda bodo zato še prej potrebne milijarde denarja, saj ta titanski načrt nima v mislih nič manjšega, kakor to, da bi se severni ledeniški svet popolnoma osvobodil ledu. Seveda bi se s tem spremenilo predvsem podnebje Srednje Amerike, nastale bi normalne prometne zveze z ledenim morjem in z arktičnim svetom sploh. Beringovo ožino, ki je med Aljasko in Sibirijo, bi bilo treba razširiti. Na ta način bi prišli topli morskimi tokovi v arktične pokrajine in bi seveda spremenili vse ondoto življenje.

Ta velikanski načrt, ki v resnici ni tako v oblake sezidan, kakor je videti na prvi pogled,

Bivši cesar Viljem II. bolan

Amsterdam, 31. maja. Iz Doorna poročajo, da se je zdravstveno stanje bivšega cesarja Viljema, ki je pred nekaj dnevi težko zbolel, nekoliko izboljšalo. Upajo, da se bo njegovo zdravje kmalu popravilo. Glavni stan stalno čuje nad bolnikom. New York, 30. maja. Po vesteh iz Berlina, javlja list »New York Times« iz ožjih krogov bivšega nemškega cesarja, da je zdravje 82 letnega vladarja jako v nevarnosti in se njegova okolica boji, da bivši cesar ne bo več okreval.

Bivši siamski kralj umrl

Rim, 31. maja. Ip. Angleški radio je objavil, da je v svoji hiši v grofiji Surrey v Angliji umrl bivši siamski kralj Prajadipok, ki je bil star 47 let. Bivšega kralja je zadela kap. Prestolu se je odpovedal 1. 1935.

E. I. A. R. - Radio Lubiana

Radijske poslušalce, ki sledijo pouku italijanskega jezika, opozarjamo, da bo predavatelj g. dr. Stanko Leben v svojem predavanju v nedeljo, dne 1. junija ob 19. se razlagal besedilo V. lekcije, ki je bilo natisnjeno v petkovi številki »Slovenca«.

Pojasnilo o delitvi novih tablic za motorna vozila

Ljubljana, 31. maja.

Dne 27. maja je bila objavljena odredba Visokega Komisarja za Ljubljansko Pokrajino o novih spoznavnih tablicah za motorna vozila z značkama LB. Da bi se olajšalo in pospešilo izdajanje novih dovolil v zvezi z novimi tablicami bo od dne 4. junija oziroma 8. junija odprt poseben urad pri Kraljevih Karabinerjih, Breg št. 20, ki bo odprt za občinstvo od 8—12 in od 15—18.

Dočim bodo tablice za avtomobile izdajali že ves teden, bodo tablice za motocikliste izdajali v soboto dne 7. junija. Lastniki avtomobilskih in prometnih vozil bodo morali priti v urad s prometno knjižico, trobarvno tablico, s posebnim dovoljenjem za vožnjo in pa s staro tablico.

Od 9. junija naprej bodo nove tablice izdajali na visokem komisariatu (Divizija II.) Opozarjamo, da bodo tablice za celo pokrajino delili v Ljubljani, vendar pa ni potrebna navzočnost vozil.

Novo ime »Tržaškega Lloyd«

Trst, 31. maja. Iz Trsta sporočajo, da je bila tam 9. maja izredna skupščina »Tržaškega Lloyd«-a. Na tej izredni skupščini je bilo sklenjeno, da bo družba spremenila svoje ime in bo v bodoče nosila ime »Tržaška linija za vzhod — anonimna plovna družba«. Telegrafski naslov nove družbe bo »Oriens«.

Seja španske vlade

Madrid, 31. maja. V Madridu se je sestala ministrski svet pod predsedstvom generala Franca. O predmetu vladnih posvetovanj še ni bilo izdano nobeno uradno poročilo. Po zaključku seje je bilo povedano, da se bo zasedanje ministrskega sveta nadaljevalo.

Pogodba

med Švedsko in Sovjetsko zvezo

Moskva, 31. maja. O pogodbi med Sovjetsko zvezo in Švedsko je bilo izdano naslednje poročilo:

»Zadnje mesece so bila v Moskvi posvetovanja med sovjetsko in švedsko delegacijo o ureditvi medsebojnih terjatev v republikah Litvi, Letonski in Estonski. Pogajanja so se razvijala v duhu medsebojnega prijateljstva in so se uspešno končala. To sporazum je nato podpisal za Sovjetsko zvezo predsednik sovjetske delegacije in uradnik zunanjega ministristva Pavlov, za Švedsko pa Engbell, predsednik švedskega odposlanstva in svetnik zunanjega ministristva.«

Papen sprejel turške vojake

Carigrad, 31. maja. Nemški poslanik v Turčiji voj Papen je, kakor vsako leto, tudi letos priredil častni sprejem turških vojakov, ki so se v pretekli svetovni vojni borili skupno z Nemčijo kot njeni zavezniki. Te sprejema se je med drugimi udeležil turški minister za narodno obrambo Saffe Azikan in pa minister za javna dela Ali Fuad Schebesci.

Wynant v Washington

Washington, 31. maja. Tu se mudi ameriški veleposlanik v Londonu Wynant, ki je prišel v Washington z letalom, da bi se posvetoval s svojo vlado o vojaškem položaju. Veleposlanik ni hotel dati zastopnikom tiska nobene izjave. Prav tako je odklonil odgovor na vprašanje časnika, kakšen odmev je imel v Londonu govor predsednika Roosevelta.

Aretiran nemški diplomat v Ameriki

Newyork, 31. maja. V Newyorku je ameriška policija aretirala bivšega nemškega diplomata v Ameriki Kurta Rietha in ga takoj odvedla v ječo. Dolže ga vohunstva. Od nemške strani pa se podarja, da je Rieth prišel v Ameriko izključno po svojih osebnih poslih. Vzrok, ki ga za njegovo aretacijo navajajo Američani, je zaradi tega popolnoma ničev. Razen tega so še 456 Italijanov in Nemcev, povešani mornarjev, spravili v koncentracijsko taborišče v Dakoti. Državni tožilec Jackson je izjavil, da ima državno tožilstvo doslej pod nadzorstvom 1500 tujecev, ki so večinoma že zaprti.

Anglija oddala še en otok Ameriki

Newyork, 31. maja. Agencija Reuter poroča, da je Anglija odstopila Združenim državam zopet novo pomorsko oporišče, in sicer otok Antigua. V imenu angleškega kralja je podpisal dogovor o predaji tega otoka dosedanji angleški guverner, za Združene države pa ameriški konzul v Barbadosu na otoku Antigua.

Naslednik Odiseja — Anekdota s Krfa

Tisti pregovor, ki pravi, da »miši plešejo, če mačke ni doma«, so prebivalci otoka Krfa le nekaj časa doživljali, tako dolgo namreč, dokler so se Angleži in Francozi naravnost po mačje klali za last Jonskih otokov. Ladje s Krfa so imele pri tem veliko opravka, dokler se slednjči Francozi zaradi nezavzetosti otoka niso za stalno naselili na Krfo, in je cesar Napoleon izvedel morskoro zaporo nad vso Evropo, kar je zadelo tudi otok Krfa. Otočani na noben način niso mogli razumeti, kako da je moči njihovo, skozi tisočletja dokazano bivanje na otoku kar tebi nič meni nič izbrisati iz zgodovine in kako da se sme živa okolica morja kar s črto omejiti, a kdor bi prestopil to črto, bi ga bili brez dvoma Angleži ujeli. Zdaj so bili otočani s Krfa s svojim oljem in vinom resnično v mišji luknji. Francoska posadka, ki je kmalu sprevidela, da se ni moči preživljati zgolj z oljem in vinom, bi bila tudi sama rada spustila v luko kako angleško ladjo z žitom, toda z Angleži se ni dalo norce briti in ti so se zakleli, da naj se otočani s Krfa le mištijo z oljem in omamljajo z vinom.

Z žitom, kar ga je zrastle na otoku, ni bilo moči niti četrtine prebivalstva oskrbeti s kruhom, in mogočni trgovci z oljem, ki so prej zaničevali poljedelske otočane, so za žive in mrtve barantali in beračili za kruh, medtem ko so se sodi z oljem v istem razmerju kopicili kakor sovraštvo do Napoleona, tako da je bilo neukusno in tudi nevarno sploh z besedo omeniti olje ali Napoleona.

V teh časih, ko so prebivalci Krfa preklinjali prej toliko slavljeno nezavzetost otoka in so prosili Boga, naj bi jih zavzeli Angleži in ko so celó začeli sekati svoje, stoletne oljke, to svoje bogastvo in svoj ponos, in jih spreminjati v oglje (ogljje je bilo tisočkrat dragocenejše kot olje), se je zgodilo, da se je ponoči neka angleška tovorna ladja, pomotoma ali v sili, s svojim tovorom zatekla na Krf in prinesla rešitev.

Kirije Telemahos Asimakopulos, ki je bil pred zaporo najbogatejši človek na otoku, je isto noč ždel pred svojimi oljkami in preudarjal, ali bi tudi on postal ogljar, ali naj bi pa še dalje stradal kot oljnati baron. Dotlej je bil na oba kraja kaj premeteno ukrenil: k Francozom je pustil teči kar potoke vina, izvrstnega in le zaradi Napoleonove trme cenene vina, a nad-

Bombardiranje Sfaxa je bilo nezakonito

Vichy, 31. maaj. Ip. Francoska vlada je o bombardiranju Sfaxa objavila še dve drugi uradni poročili. V prvem uradnem poročilu se poudarja, da je angleška propaganda skušala upravičiti napad na Sfax s tem, češ da so bile tam »nemške vojne ladje« ali pa vsaj v tuniških vodah. Dejansko pa je ta navdoba brez vsake pravne podlage. Toda če bi tudi nekaj ur bil v teh vodah rušilec, pripadajoč tej ali oni vojskujoči se stranki, bi to še ne moglo opravičiti napada Angležev na Sfax. Kajti pogodba, ki je bila v Haagu podpisana dne 18. oktobra 1910, pravi v svojem členu 5, da se v tuniške vode lahko za nekaj ur podajajo vojskujoče se bojne ladje.

Drugo francosko uradno poročilo pa pravi, da je angleški radio že objavil novo besedilo o dogodku v Sfaxu, ko pravi, da je bila tam italijanska ladja, ki je vozila orožje in ki je zletela v zrak. Francoska vlada pa pravi, da je resnica zelo različna. Škoda je namreč nastala na francoskem parniku »Rabelais«, ki je bil naložen s fosfati, ne pa z orožjem.

General Freyberg ubit?

Beirut, 31. maja. Kakor poroča radio iz Kaira, je letalo, s katerim se je vozil s Krete novozelandski general Freyberg, poveljnik angleških oboroženih sil na Kreti, in njegov pomočnik Bagery, padlo v morje. Generala sta bila na potu v Aleksandrijo. General Freyberg da je bil pri tej nesreči mrtev.

Aretacije v Kanadi

Newyork, 31. maja. Ip. Iz Ottawe prihajajo poročila, da so v Kanadi aretirali in zaprli sedem pripadnikov verskih ločin, ki prepovedujejo vojaško službo. Vse so odpeljali v koncentracijsko taborišče.

škofu je pošiljal olje, to se pravi, da je dal mnogo olja za luči v cerkvah, da bi Bog uslišal njegove prošnje in bi postal rešitev.

Zdaj je bila že nekaj ur angleška ladja na Krfo, ki je brzkone pomotoma mislila, da je pristala na Itaki. A na tej tovorni ladji je bilo čudno blago in tudi nevarno blago, zaradi katerega bi bil kapitan skoraj ustreljen. Angleški lončarji so v teh časih razpošiljali po svetu kar ladje, polne samih nočnih posod, da bi vprav s tem tovorom, ki ga niso prodajali, ampak zastoj dajali, predrl zaporo. Te posode so bile na svoj način posebne vrste — in sicer zaradi svojega dna. Ondi je bila prav mična slika neke osebe v zeleni uniformi in s trivogalnikom na glavi, ki so jo koj vsi spoznali za Napoleona... Seveda se ni čuditi, da je francoski poveljnik sprejel to kot razaljenje Veličanstva in je hotel dati kapitanu ustreliti, ladjo pa s tovorom vred potopiti.

Tedaj pa se je Kirije Asimakopulos vmešal v to zadevo. Pokazal je na celino in dejal: »Glejte, tu je breg, ki je rumen kot skorja kruha. In iz tega, pri tem je vzela nočna posoda v roko, »si bom napravil splov Odiseja, svojega predhodnika. In če dovolite, bom prevažal v njih tjakaj olje, semkaj pa pšenico.«

In tako se je pod angleško zastavo prevažal Kirije Arimakopulos med Krfo in celino sem in tja in čez. In v tistih posodah je bilo na eni vožnji olje s Krfa, na drugi pa pšenica iz Epira. Olje je tako pridobilo na časti, da se je spet smelo izgovarjati njegovo ime. Kirije se je zahvalil Bogu za ohranjenost oljke, in otočani so se brihtnemu nasledniku Odiseja zahvalili za kruh.

Schmeling je živ in zdrav

Berlin, 31. maja. Ip. Včeraj so v Berlinu uradno zanikali novice, ki jo je razširil anglosaksonski tisk, češ da bi bil bivši svetovni boksaški prvak Max Schmelling mrtev. Listi so razširili novice, da bi bil Schmelling na Kreti ujet, nato pa ubit, ko je baje poskušal zbežati.

Nato so v Berlinu objavili poročilo posebnega dopisnika s Krete, ki pravi, da je Max Schmelling bil s svojim padalskim oddelkom med prvimi, ki so pristali na otoku Kreti. Časnikar je spraševal bivšega svetovnega prvaka o raznih podrobnostih in o poteku boja na Kreti. Bivši svetovni prvak je podal razne podrobnosti. Naloga njegovega oddelka je bila zasedati del ceste ob obrežju, ki je bil strateško zelo važen. Ta naloga ni bila važna samo zaradi okoliščin ozemlja, ampak tudi zaradi tega, ker so bile tam zbrane precejšne sovražne sile. Toda te sile na tem odseku ne predstavljale neredne čete, ki so jih vodili angleški častniki. Med temi nerednimi četami so bili tudi kaznjenci iz neke jetnišnice. Nemški oddelek je to postojanko zasedel. Schmelling je rekel, da so se Angleži vojskovali dobro, niso se pa popolnoma vpregli v boj. Nato je govoril o dejanjih zverinstva, o katerih govori večrajšnje nemško vojno poročilo.

Okrožnica zagrebskega nadškofa

Ob proglasitvi neodvisne države Hrvatske je izdal zagrebski nadškof dr. Alojzij Stepinac svojih duhovščini daljše pastirsko pismo, v katerem jo prosi in poziva, naj sedaj sodeluje pri nadaljni graditvi države Hrvatske in delo s tem namenom, da bo Hrvatska ostala zvesta Cerkvi in Kristusu in naj vneto pomaga pri ustvarjanju temeljev za srečno bodočnost poedincev, naroda in

Zagreb dobi novo bolnišnico

Zagreb, 31. maja. Ip. Novi zagrebski župan je podal izjavo zastopnikom tiska in jim rekel, da je bil finančni položaj mesta ob zlomu Jugoslavije zelo težak in da je novi režim ukrenil že vse potrebno, da bi zboljšal gospodarsko stanje mesta. Zagrebsko mesto bo dobilo velike avtonomne pravice, da bi lahko uspevalo. Obsežna in zelo moderna bolnišnica je že v gradnji, prav tako pa so začeli z deli za regulacijo Save.

Prva smrtna obsodba v Zagrebu

Zagreb, 31. maja. Ip. Posebno vojaško sodišče v Zagrebu je obsodilo na smrt nekega Srba, ki je dne 26. maja streljal na hrvatsko vojaško patrolo. Smrtno obsodbo so že izvršili.

Zagreb, 31. maja. Ip. Maršal Kvaternik je ukazal, da naj vojaške oblasti zbirajo staro železje, ki ga je treba dati na razpolago ministristvu za žume in rude.

Novi italijanski konzul v Sarajevu

Sarajevo, 31. maja. Ip. V Sarajevo je prišel g. Alberto Calaise, novi italijanski konzul v Sarajevu. Konzul je že prevzel svoje posle.

Stališče Japonske je odločno

Newyork, 31. maja. Ip. Matsuokove izjave so napravile velik vtis na ameriško javno mnenje, kajti Matsuokove izjave so bile take, da so na kratko preprečile sleherno slepmišenje s tem, kakšno stališče bi zamogla zavzeti Japonska kot članica trozveze, če bi Amerika stopila v vojno.

Ameriški veleposlanik v Londonu Winant je prišel v Newyork.

Novo Mrakovo delo na odru Frančiškanske dvorane

»Mrakovo gledališče« bo uprizorilo v četrtek 5. t. m. tragedijo »Sinovi Starega Rimljanca«. Krstna predstava te najnovejše Mrakove drame bo v frančiškanski dvorani. Vstopnice so na razpolago od torka do vključno četrta dnevno od 10—13 in od 15—17.

Zahvala

Vsem, ki so sočustvovali z nami ob smrti našega nepozabnega očeta, starega očeta, brata, tasta, svaka in strica, gospoda

Antona Šproca

izrekamo svojo globoko zahvalo. Posebno se zahvaljujemo primariju g. dr. Ignaciju Pavliču, dr. Polensku, usmiljenim bratom za trud in nego, častiti duhovščini, Zdrženju obrtnikov, Zdrženju mlinarjev in žagarjev, novomeškemu pevcem za ganljive žalostinke, darovalcem prelepih vencev in cvetja, vsem prijateljem in znancem za številne izraze sočutja ter vsem, ki so našega dobrega očeta spemili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Novo mesto, dne 28. maja 1941.

Antonija Šproc s sinovi in ostalo sorodstvo.

Kr. Italijanska Akademija v Rimu naši Akademiji znanosti in umetnosti

Predsednik Kraljevske Italijanske Akademije v Rimu je poslal predsedniku naše Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani pismo naslednje vsebine:
»Ko je postala Ljubljanska pokrajina del Kraljevine Italije, čutim dolžnost poslati Vam, gospod predsednik, izraze največjega veselja Kraljeve Italijanske Akademije.
Kulturni odnosi med Rimom in Ljubljano bodo sedaj postali gotovo bolj intenzivni in plodoviti ter bo slovenski narod, ki bo lahko ohranil svoj posebni kulturni značaj in svoje etnične in jezikovne tradicije, v pravičnem miru, ki mu je danes zagotovljen, lahko usmerjen k vedno večjim, vedno pomembnejšim pridobitvam na duhovnem polju.
Sprejmite, gospod predsednik, izraze mojih prisrčnih pozdravov.«
Predsednik Akademije znanosti in umetnosti, vseuč. profesor g. dr. Rajko Nahtigal se je predsedniku Kraljeve Italijanske Akademije v Rimu toplo zahvalil za to pozdravno pismo.

Na povratku iz Grčije v domovino

Po poldrugem mesecu bojov, bombardiranj, potovanj spet v Ljubljani

Ljubljana, 31. maja.

Poldrug mesec je trajalo čudovito romanje ljubljanskega vojaka po balkanskih bojiščih, preden je prišel spet v domače zavetje. Takole pripoveduje o nadaljnjih svojih dogodivščinah:

V Šparti — prvo srečanje z nemško vojsko

Štiri dni smo hodili po tajgetskih gorah — na katerih so starodavni Spartanci izpostavljali svoje slabotne novorojence — preživljali smo se z mlekom in sirom, ki smo ga dobili od pastirjev, potem pa smo prišli v vas Tripi. Ze v hribih nad vasio smo prejšnjega dne slišali spodaj na cesti streljanje in brnenje motorjev ter smo po tem sklepali, da nemška vojska prodira. Bali smo se, kaj bo z nami, ker so nas častniki strašili, da nas bodo Nemci pobili. V Tripiju smo povpraševali, kaj delajo Nemci z ujetniki, pa smo izvedeli, da puščajo zajete vojake domov. To nas je ohrabilo ter smo že veseleje korakali v Šparto z namenom, da se tam vdamo Nemcem. Pred Šparto smo naleteli na nemški avtomobil, čakali smo v strahu, da bo zaregljala strojnica. Nemci pa so peli ter se za nas sploh niso zmenili. V Šparti smo iskali nemško poveljstvo, a so nam povedali, da z nami nimajo nobenega opravka ter so nas poslali na grško policijo, ki pa nas je izpustila ter nam dovolila svobodno pot.

Kakšna je Šparta danes

Vse nas je prevzelo, da smo se znašli na zgodovinskih tleh staroslavne Šparte. Četudi smo težili za tem, da bi čim prej našli možnost za povratek v domovino, vendar nismo zamudili priložnosti, ki se nam v življenju gotovo ne bo več nudila, ter smo si mesto temeljito ogledali. Nikjer ni sledu o starem sijaju. Mesto je sicer čisto in lepo, toda majhno, kakor naša Radovljica. Bili smo v stadionu, v katerem so si pred tisočletji špartanski bojevnik krepili mišice, videli smo ruševine templjev in drugih zgradb, v katerih se je dostikrat kovala zgodovina takratnega sveta. V dolini so zorele oranže in fige, toda visoke planine, ki obdajajo mesto, so bile pokrite še s snegom ter so pričale, da je podnebje tega mesta trdo in ostro in da je v takem zraku odraščal v starodavnosti trd in pa oster špartanski rod.

V Šparti smo si uredili zunanost, prespali smo noč, naslednjega dne, 2. maja, pa smo se napotili naprej peš v 65 km oddaljeni Tripolis, kjer je najbližja železniška postaja za Šparto. Dva dni smo hodili do tega mesta ter po čudnem naključju dobili vlak. Le moj someščan, častnik iz Ljubljane, je zamudil vlak, pa so ga potem ujeli Nemci ter ga odpeljali z drugimi v korintsko taborišče. V Tripolisu smo videli strašne sledove bombardiranja. Nemške bombe

so ga čisto razbile, železniška proga pa je bila že popravljena ter so vlaki spet vozili. Ker smo bili brez sredstev, smo dobili v Tripolisu kruha, ki nam je silno teknil. Vlak je bil nabasan z grškimi vojniki ter smo sedeli z njimi na strehah in se vozili do Korinta. Videli smo v ruševinah mesto in mostove, ki vodijo čez kanal, železniška postaja razbita, vagoni razmetani, vsepovod so vidni sledovi bombardiranja. Vlak ni mogel naprej, pa smo šli peš do Istma, kjer smo dolgo čakali.

10 dni oddiha v Atenah

V Istmu smo slednjič dobili vlak ter se odpeljali naprej ob prekrasem Salaminskem zalivu v Atene. Vso pot sami sledovi vojne: prevrnjeni, razbiti topovi ob cestah, ruševine kamionov med lijaki bomb, sveži grobovi ob poteh s čeladami na križih. V Atene smo prispeli ponoči, naslednjega jutra pa smo se šli prijaviti nemškemu poveljniku mesta. Ta nas je zasljal ter nas poslal spet na grško policijo, kjer smo bili lepo sprejeti. Z motorjem so nas zapeljali na švicarsko poslaništvo. Tam so nam šele povedali, da ni več Jugoslavije, da je razdeljena na razne države in pokrajine. Dobili smo od ameriškega Rdečega križa pomoč — vsak po 500 drahem. Dobili smo zavetišče pri Pireju v neki šoli; nahajala se je v njej neke vrste ljudska kuhinja, kjer smo dobili dobro hrano. Ljudje so nam preskrbeli tudi civilno obleko, da smo se lahko svobodno gibali, ker se v vojaški uniformi nismo smeli po 6 zvečer pojaviti na ulici. Sedaj so se začeli za nas pravi dnevi oddiha, katerega smo bili zares potrebni. Vse, hrano, prenočišče, cigarete, vino, vse smo imeli zastonj. Grki so nam šli čudovito na roko. Pohajali smo po mestu, bili smo na Akropolisu, ogledali smo si premnoge zgodovinske spomenike ter občudovali krasne moderne stavbe, katerih je bilo to mesto prepolno. Prestolnica Grške je močočna in lepa. Milijonsko me-

Gospodarstvo

Občni zbor ljubljanske borze za blago in vrednote

Ljubljana, 30. maja.

Danes popoldne je bil v borznih prostorih v Trgovskem domu občni zbor borze za blago in vrednote, kateremu je predsedoval predsednik borze g. dr. Ivan Slokar. Na dnevnem redu je bilo predvsem poročilo o poslovanju v letu 1940, o katerem smo glavne podatke že svoječasno objavili.

Občni zbor je otvoril predsednik g. dr. Ivan Slokar, ki je ugotovil, da je od 203 borznih članov navzočih in zastopanih 105, tako da je občni zbor bil sklepčen. Nato pa je dejal naslednje:

Današnji občni zbor, na katerem polagamo našemu članstvu račune o poslovanju v letu 1940, je pod vtisom najnovejših dogodkov, ki so imeli za posledico, da smo postali državljani ponosne Italije, naša pokrajina pa del njenega imperija. Zaradi tega je naša prva dolžnost, da se spomnimo Njegovega Veličanstva Kralja in Cesarja Viktorja Emanuela III. in Njegove Ekscelence Duceja. Naj živi Kralj in Cesar Viktor Emanuel, naj živi Duce, naj živi Italija, naj živi slovenski narod! (Temu so se pridružili vsi navzoči z navdušenimi vzkliki.)
Prosim za pooblastilo, da pošljem v imenu vseh članov naše borze Nj. Ekscelenci Visokemu Komisarju Grazioliju tole brzojavko: »Clani Ljubljanske borze za blago in vrednote, zbrani na današnjem občnem zboru, Vas prosijo, da izvolite sprejeti izraze hvalečnosti in vdane pozdrave. Obnem izražajo željo, da bi blagovili s poročiti Nj. Vel. Kralju in Cesarju naša čustva popolne vdanosti in zvestobe, ter Njegovi Ekscelenci Duceju izraze naše globoke pokornosti. (Ta predlog je bil soglasno in z odobravanjem sprejet.)

Veliki dogodki, ki smo jih doživeli, pomenijo nov dalekosežni mejnik za vse panoge našega gospodarstva. Treba bo do končne reorientacije in obnovitve gospodarskega življenja ogromnih naporov in altruističnih osebnih ter materialnih žrtev. Pred enim letom sem z istega mesta povedal sledeče: »V težkih časih je naloga predvsem gospodarskih krogov, kot pionirjev ustvarjanja in distribucije vseh za ljudstvo potrebnih dobrin, da stavijo vse svoje moči v službo splošnosti in da začasno zapostavijo svoje osebne koristi.« Te besede veljajo tembolj za današnje težke čase. V veliko tolažbo nam služi blagohotno razumevanje, ki ga je pokazal v tem pogledu Ekscelencia Visoki Komisar Grazioli z vsemi svojimi sodruki. Ekscelencia Visoki Komisar mi je podal topogledno sledečo izjavo: »Kjerkoli bo potrebna pomoč, bo Italija pomagala, in če bo potrebno, bo Italija tudi dajala.« (Ob tej priliki so nastale ovacije Visokimu Komisarju.)
Četrtnina naših članov se nahaja zdaj v inozemstvu. Naš delokrog se je znatno skrčil. Vendar ni povoda za malodušje, ker moremo računati z zaslabo Velike Italije in z zvestobo naših članov, ne dvomim, da nam bo uspela obnovitev našega delovanja v korist naše Pokrajine in slovenskega ljudstva.

Po teh besedah se je predsednik spomnil tudi umrlih sodelavcev borze, in sicer Antona Kralja in Janka Juvana, ki sta dolgo let sodelovala v upravi in finančnem odboru. Navzoči so njun spomin počastili.

sto, v katerem naletiš na stavbe, kakor je naš nebotičnik, v vsaki ulici, je čudovito živo, po ulicah jedva prideš naprej, posledic vojne ne vidiš nikjer. Živeža pa ni dobili, s težavo si priboriš komaj zelenjavo, vse je na karte. Trgovine so bile odprte, toda že precej prazne... Atensko pristanišče Pirei pa je bilo strahovito razbito, celi predeli velikega mesta požgani, v luki polno ruševin. Ob pomolu je pod udarcem bombe eksplodiral ogromen 8000 tonski parnik, poln municije, ter je strahotno eksplozija uničila celo pristanišče.

Sedaj po so nas bombardirali Angleži...

Komaj smo se malo v Atenah udomačili. Že so prišle nove nevarnosti. Sredi noči nas je prebudilo tulenje sirev, planili smo z ležišč in že so odmevale zamolke detonacije po mestu. Bombardirali so nas to pot za spremembo Angleži... Metali so bombe na pristanišče. V eni noči sta bila dva napada, toda nemška protiletalska obramba je bila močna ter je bombardiranje kmalu pregnala. Mi pa smo se naslednjega jutra umaknili iz nevarne bližine, ker smo imeli v žepu že dokumente za nadaljevanje poti proti domu, pa smo se odpeljali z vlakom. Moj potni list je predstavljal kos papirja z nemškim besedilom, da smem potovati do Ljubljane ter z grškim in nemškim pečatom. Peljali smo se z vlakom samo do Termopol. To zgodovinsko ožino smo morali do mesta Lamia prehoditi peš, ker so Angleži na umiku razstrelili progo. V Termopolah so bile hude bitke ter so se še povsod videli sledovi. V Lamiji nas je čakal vlak ter nas potegnil do Larise, kjer smo dobili bolgarskega avtoizvoščaka. Zahteval je od vsakega po 1000 drahem, pa smo imeli vsi štirje skupaj le 500 drahem. Iz zadrege nam je pomagal neki Belgrajčan, ki nam je podaril 1000 din. Bolgar nas je peljal do Soluna.

Od Soluna do Ljubljane

Med potjo smo imeli priliko opazovati zanimivo početje našega voznika. Pri vsakem prevrnjenem angleškem kamionu se je ustavil, snemal z njega gumijasto pnevmatiko, z motorjem pa dragocene dele ter polnil s tem svoj avto, da smo nazadnje že komaj sedeli v njem. Škoda, da smo mu plačali pot naprej, saj je nabral med vožnjo celo premoženje. V Solunu smo ostali tri dni ter čakali na vlak. Ker ga ni bilo, odnosno se civiliziti z njim niso smeli voziti, smo dobili spet avtomobil ter se peljali do Djevdjelije. Tu so nas prišli Bolgari. V ujetništvu pa smo ostali samo čez noč. Drugo jutro so nas izpustili. Vsakemu so dovolili po 200 din gotovine, napisali potne objave ter smo se odpeljali z vojaškim transportom v Skopje. Od tam je šla vožnja naprej v Niš, kjer smo šele presedeli na navadni vlak. Videli smo med potjo še porušen Belgrad in druga mesta. — Vojne grozote v teh krajih pa so bile že dovoljkrat opisane. V Belgradu sem se ločil od svojih tovarišev, se prepeljal v čolnu čez Savo ter sedel v Zemunu na vlak, ki me je pripeljal do Zagreba. Od tam sem se po dvehletnem vojaškem službovanju in skoraj dva meseca trajajočem vojskovanju in po neštetihih prigodah vrnil čez Karlovec v Ljubljano.

Za njim je podal poročilo finančnega odbora njegov predsednik g. Ivan Gregorc. Iz njegovega poročila je posneti, da je znašal poslovni prebitok lani 0,345 milij. din in da je bil poslovni uspeh lani celo nekoliko boljši kot leta 1939, ko je znašal samo 0,5 milij. din. — Med dohodki se je povečala najbolj kurtaža od deviznih poslov, zmanjšali pa so dohodki borznega razsodišča. Narasli pa so osebni izdatki ter upravni stroški. Od prebitka l. 1940 je bilo zopet datirano stavbnemu skladu 0,5 milij. din, tako da je ves stavbni sklad narastel na 3 milij. din. Poročilo finančnega odbora je bilo soglasno sprejeto ter je bila izglasovana soglasno odobritev bilance ter je bila borznemu svetu podeljena razrešnica.

Volitve

Pri naslednjih volitvah so bili soglasno ponovno izvoljeni v borzni svet: dr. Slokar Ivan, dr. Basaj Josip, Heinrich Franc, Tosti Avgust in dr. Fran Windischer. V finančni odbor so bili tudi soglasno izvoljeni: Gregorc Ivan, Ljubič Josip, Soršak Anton, dr. Čeferin Emil in dr. Loretto Franc. Končno so bili izvoljeni soglasno v borzno razsodišče Bezenšek Dominik, Bizjak Ivan, Ljubič Josip, Paulin Alojz, dr. Pavlin Ciril, Pečovnik Albert, Tuječ Evgen, Verbič Anton, Zemljčič Josip, na novo pa Čebin Dominik, Dovžan Ivan, Lavrič Jos., Lazar Ivan in Schweiger Florijan.

Občnemu zboru so prisostvovali tudi: zastopnik Zveze industrijcev g. dr. Adolf Golia, glavni tajnik, predsednik Trgovskega društva Merkur dr. Fran Windischer, predsednik Društva industrijcev in veletrovcov g. Vidmar Stane ter podpredsednik Zdrženja trgovcev v Ljubljani g. Anton Lukič.

Iz trgovskega registra. Pri Mokronoški tovarni usnja, družbi z om. zavezo, sta bila vpisana prokurista: Kragelj Josip in Borštnar Jera. — Končana je likvidacija tvrdk Marn Josip, družbe z om. zavezo v Ljubljani, in B. Pauer, družbe z om. zavezo v Ljubljani.

Zaradi onemogočenega uvoza inozemskih strojil bo letos predvidoma veliko povpraševanje po smrekovem čreslu, za katerega se bodo nedvomno dosegle lepe cene. Zaradi tega svetujemo vsem posestnikom in lesnim trgovcem, da obelijo vsako posekano smrekovo deblo ter čreslo lepo posuše, kar bo sigurno v njihovo ter splošno gospodarsko korist.

Krščanski materi v spomin!

(† Mariji Šventner)

Zgodaj, prezgodaj si nas zapustila, preblaga mama, sestra in teti! Ne bomo pozabili uric, ki smo jih prebili s Teboj, ki si nam dajala dobre nauke in svete ter nas bodrila k vztrajanju v hudih časih. Še nam je v spominu tisti čas pred 18 leti, ko si na Trsatu izposila najmlajšemu sinu Loizetu rešitev, da ga ni doletela v Tivatu nezgoda, ko sta njegova tovariša strmo glasila v morje z letalom! Skozi štiri desetletja si prenašala težave in skrbi kot vdova, mati štirih otrok, petnajsterici vnukov pa stara mati Mainiška Kraljica, katero si v življenju verno čustila, naj Te sprejme v sveto nebo! Tvoji Marijin god — Svečnica — naj se obhaja med družbiški zbori, svetniki, blaženimi rojaki; v družbi sv. Terezike, M. Ledochovske in drugih nam izprosi skorajšnji mir in česar potrebujemo za duhovno in telesno blagostanje, da vdano pretrpimo vse težave sedanje vojne v zdravju, z resnim duhom in vedrim licem.

Binkošti

»Pošlji svojega Duha in prerorjeni bomo!« moli danes Cerkev k Bogu, da pošlje sebe samega v podobi svetega Duha na svet, ki naj prerodi človeka. Kdaj moli Cerkev na zemlji ta prošnji klic po svetem Duhu, po prerorjenju v Njem, po moči in stanovitnosti, ki veje iz Duha, gorečnejše, kakor sedaj, v času gmote, sile in od Boga obrnjenega človeštva? Svet nahuha brez strahu božjega, ki je začetek in konec pravega življenja v Bogu, je zavladal nad današnjim človekom, in katastrofe morajo priti, da se človek zave svoje ničnosti, da se povrne od človeške pameti k božji modrosti, da stopi z demagoških propovednic v vsej ponižnosti pred oltar in sklene roki, proseč za novega Duha, ki ni od tega sveta. Duh svetý vodi v samo sovraštvu, v zločine in nasilja nad ljudmi, pogublja narode in svetove iz lastne zabljenosti v gnotne dobrine, duh božji pa se kaže v ponižnosti, v modrosti, ki ve, da je le Bog počelo in zadnji smisel vsaki živi stvari, v žrtvi in trpljenju, ki ima svojo veliko ceno v nadnaravnem svetu vsega izravnanja in popolne pravičnosti. Zato pošlji svojega Duha, da obrne naš duh od poganstva, od oboževanja zemeljskih bogov k ljubezni in spoštovanju človeka, v katerem si Ti sam, k veri v krščanske kulturne vrednote, ki naj poženo na razvalinah materializiranega sveta kot cvetovi Tvojih darov!

Danes molimo za te darove bolj kot kdaj koli prej, kajti svet je daleč od njih. Človeštvo in narodi so postavljeni na veliko preizkušnjo — ali bodo vzdržali? Pri sv. birmi smo stopili med borilce za božje kraljestvo na zemlji — ali bomo ostali zvesti svoji obljubi in svojemu poslanstvu? Bolj kot kdaj prosimo, da pretrpimo tudi udarce, ki nas lahko zadejejo kot spoznavalce božjega reda. Prav za dar moči molimo danes, kajti vemo, da je Bog obljubil, dati toliko moči, kolikor jo je potrebno, da ne omahemo, kajti naše sile so majhne in hitro odpadejo, in udarci so lahko veliki. Po kolikih krajih se na današnji veliki praznik prihoda sv. Duha nad vernike ne deli milost sv. daritve, kjer se ne žrtvuje Božji Sin, ki je eno s svetim Duhom! To je že udarec, na katerega je opozoril pri sv. birmi škof s svojo roko. Toda tedaj smo tudi prejeli dar sv. Duha, da samo lahko stanovitni tudi v takih preizkušnjah, če jih pošlje Bog. Daj nam žive vere in stanovitnosti!

In prerodi obličje zemlje! Toda še prej pravi Cerkev, da je treba, da smo prerorjeni mi sami in polni darov sv. Duha. Zato prosimo dnase posebno za prerorjenje nas samih, za poduhovljenje našega lastnega življenja, da bo videlo propast vsega gnotnega in rast notranjih vrednot. Naj človek postane res tempelj svetega Duha in naj ta zavest prešine vse človeštvo, potem bo zrasla cena človeka in bo postavljen nov temelj za preroditev zemlje po obličju božjem. Toda človek mora postati vreden sv. Duha, zato se mora preroditi vsak posameznik v otroka božjega, da se bo prerodilo tudi človeštvo. Zato molimo na današnji dan in kličemo k Bogu:

Pošlji svojega Duha in prerorjeni bomo in prenovil boš obličje zemlje!

Šport

Matineja lahkootletov

SK Planina priredi v ponedeljek, 2. junija ob 10 na Stadionu prvo letošnje lahkootletsko tekmovanje Nad 50 atletov se je prijavilo za ta prvi nastop, ko se bo borilo za prvih deset rekordov Ljubljanske pokrajine. Ali bo uspelo spraviti svoje ime na listo rekordov Maverju, Klinarju, Skusku, Koširju, Kienju, Srakarju, Lončariču, Oberšku, Lužniku — ali se bo to posrečilo komu drugemu?

Pridite torej na Stadion ob 10, kjer boste lahko sami priča vsem lepim borbam in novim rekordom. Vstopnina 3 din, oziroma 1 liro. Vhod je s Tyrševe ceste.

Radi tehniških ovir je lahkootletski meeting, ki bi se moral vršiti v nedeljo, preložen na ponedeljek z začetkom ob 10.

Gg. sodnike, ki so bili naprošeni, da sodelujejo na meetingu SK Planine, opozarjamo na preložitve meetinga, kot je iz zgornje notice razvidno in jih prosimo, da pridejo v ponedeljek ob istem času na Stadion.

Zanimivo nogometni turnir. V nedeljo in ponedeljek bo na igrišču SK Mladike zanimiv turnir, ki bo nudil prijateljem nogometa dovolj športnega užitka. — Imena klubov Ljubljana, Mars, Jadran in Mladika jamčijo za dober nogomet. V nedeljo nastopita para Ljubljana—Jadran in Mars—Mladika, v ponedeljek pa med seboj premaganca in zmagovalca. Zmagovalca prejmeta lepe pokale, ki jih podari prireditelj SK Mladika. Vsak dan ob pol 10. dopoldne.

Mednarodne prireditve v Rimu. Letos bodo v Rimu tri velike mednarodne sportne prireditve, 19., 20. in 21. junija bo revanžno tekmovanje v teniku med madžarsko in italijansko reprezentanco, dne 15. avgusta bo waterpolo dvoboj Italija—Nemčija, septembra meseca pa lahkootletski dvoboj Italija—Nemčija.

Nova pridobitev SK Planine. Znani lahkootlet Lado Kien, dosedaj član SK Primorja, je z 28. V. pristopil k SK Planini.

Prvi športni stik z novo italijansko provinco napoveduje »Il Piccolo« v svojem poročilu iz Rima: Dne 20. junija bo priredila CONI (vrhovna italijanska športna organizacija) prvo športno manifestacijo v novih zemljah, priključenih Italiji, kolesarsko tekmo profesionalnih dirkačev iz Gorice v Ljubljano. Ljubljana, glavno mesto nove province, bo idealno povezana z veliko narodno kolesarsko prireditvijo po cesti, ki gre skozi Gorico-mesto, v katerem se je rodila zamisel te športne manifestacije. Bo to kratka tekma (100 kilometrov), toda na celi progi zanimiva zaradi karakterističnih vzpetin med Ajdovščino in Orešjem, Višnjami in Piro ter zaradi dolge vrste krivin med staro mejo in Ljubljano pri Kalčah, pri Logatecu, Logu, Lukovici, Brezovici in Glincah.

Italijanski plavalni rezultati. Tri nove ženske rekorde so postavile italijanske plavalke na državnem prvenstvu v Torinu: obe znani tržaški plavalci Mafalda Prekop in Marija Bertuzzi sta izboljšali čase na 500 m prsno in 200 m hrbtno. Mafalda Prekop je plavala 500 m prsno v času 9,31 (prejšnji rekord 9,36), Marija Bertuzzi pa 200 m hrbtno 3:12,9 (prej 3:15,4). Obe sta članici Triestine, 500 m prsno pa je plavala Franca Frignani v novem rekordu 8:31,6. — V Firenci so zbrani člani italijanske moške reprezentančne ekipe ter so dosegli na javnem treningu naslednje čase: 1500 m prosto Guariglia 23:01,7, na 400 m prosto Schipiza 5:18, 8, na 100 m prosto Marsiglia 1:04,5, na 200 m prsno Galbassi 3:07,8 in 100 m hrbtno Filipetti 1:19,1.

Iz moderne slovenske umetniške razstave v Jakopičevem paviljonu

France Gorše: Zemlja in nebo.

(Model za nagrobnik + akademiku Dolinarju pri Sv. Križu).

V nedeljo ob 11 bo vodil po razstavi akad. slikar prof. Stane Kregar.

Birmovanje v ljubljanski stolnici

Na binkoštno nedeljo je v stolnici sv. Nikolaja zadnja sveta maša za vernike ob osmih zjutraj. Ob pol 9 je zadnje sveto obhajilo vernikov. Nato se stolnica izprazni in ostanek rezervirana samo za birmance in botre. Ob devetih je pontifikalna škofova maša. Po maši se ob desetih prične birmovanje. Botri naj z birmanci počakajo na svojih mestih v klopih in ob njih, da jih reditelji urvste. Birmanje se vrši edino pod kupolo. Ko so otroci birmanci, gredo skozi zakristijska vrata ven in se, ko pozvoni z zakristijskim zvonom, vrnejo skozi glavna vrata v cerkev. Ko prejmejo zadnji blagoslov, gredo iz cerkve skozi stranska vrata (nasproti prižnice). Vhod v cerkev je med vsem birmovanjem edino skozi glavna vrata, izhod le skozi stranska vrata.

Ob 10 in pol 12 bosta pri stranskem oltarju tih maši za birmance in botre, ki dotlej še niso bili pri sveti maši.

Zadnji blagoslov se podeli dopoldne trikrat: ob 11, ob 12 in ob skiepu birmovanja.

Popoldne so v stolnici ob pol 3 slovesne večerice. Ob treh je birmovanje po gornjem redu. Zadnji blagoslov je ob skiepu birmovanja. Po birmu so slovesne litanije.

Na binkoštni ponedeljek je ob desetih pontifikalna maša. Po maši je ob 11 začetek birmovanja. Zadnji blagoslov je le ob skiepu. Popoldne ni birmovanja.

Birmanci morajo imeti v rokah birmanski listek in trak. Pri delitvi birme položi boter desno roko na desno ramo birmanca. Ko je ta birmanc, mu boter preveže čelo s trakom. Nato odideta k oltarju svetega Rešnjega Telesa, kjer se birmancu odvzame trak in se mu s čela zbrše sveta krizma. Botri naj skrbno, da bodo birmanci pri sveti maši in da prejmejo tudi zadnji blagoslov, ki spada k obredu svete birme. Znamenje za zadnji blagoslov se bo vsaki-krat dalo z zakristijskim zvonom.

Ujeti slovenski vojaki pošiljajo pozdrave svojim domačim

Iz Splita nam je poslalo uredništvo »Evharistijskega Glasnika« seznan slovenskih vojakov, ki so bili ujeti. Urednik omenjenega lista je osebno govoril z njimi. Vsi so zdravi. Dne 23. aprila so jih odpeljali iz Splita v Italijo, odkoder se bodo gotovo sami oglasili in, kakor upamo, tudi kmalu vrnili. Pismo je bilo oddano v Splitu 24. aprila, prejeli smo ga pa 30. maja. Vojaki pošiljajo srčne pozdrave naslednjim: Ceciliji Mere, Pobrežje, Št. Vid pri Ptuj — Rudolf.

Ivanu Rističu, Tržič, Glavni trg 25 — Aleksander Ristič.

Hermeni Mlinarič, Maribor, Vojaški trg 2 — Karel.

Julijani Geršak, Maribor, Aleksandrova 3 - Fric, Magdaleni Cveček, Ruše pri Mariboru — Ferdo Cveček.

Štefaniji Korošec, Razvanje 74, p. Hoče pri Mariboru — Ivan Korošec.

Franco Osolniku, pisarniškemu predstoiniku, Novo mesto, Režekova 7 - Bogdan Osolnik.

Štefaniji Pušenjak, Hoče pri Mariboru — Karel Pušenjak.

Katarini Abram, Ljubljana, Ciglarjeva ul. 21 — Vlado Abram.

Leopoldini Košak, Ljubljana, Beethovnova 6 ali Zalna, p. Višnja gora — Karel Košak.

Magdaleni Rotar, Blejska Dobrava 47 pri Jesenicah — Ferdo F. Majetič.

Antonu Zupanču, Vranovci, p. Gradac v Beli Krajini — sin Anton Zupančič.

Bari Kokali, Trnovec 1, p. Metlika — Alojzij Kokali.

Mariji Guštin, Trnovec 3, p. Metlika — Franc Guštin.

Ani Novak, Otok 16, p. Gradac v Beli Krajini — Anton Novak.

Katarini Kraševac, Draščiči 51, p. Metlika — Jože Kraševac.

Katarini Majetič, Ladvovice 27, p. Vinica pri Crnomlju — sin Ferdinand Majetič.

Ker več zgoraj navedenih »Slovenec« ne bo dosegel, prosimo njihove sorodnike, prijatelje ali znanca, da jim na kakšen način sporoče, da ne bodo v skrbeh za svoje pogrešane može ali sinove.

Koledar

Nedelja, 1. junija: Binkošti; Pamfil, mučenec; Feliks N., spoznavalec; Fortunat, spoznav.

Ponedeljek, 2. junija: Binkoštni ponedeljek; Marcellin, mučenec; Erazem, škof in mučenec.

Lunina sprememba: prvi krajec ob 22.56. Herschel napoveduje lepo vreme.

Torek, 3. junija: Klotilda, kraljica; Pavla, devica in mučenica; Oliva, devica; Cecilij, spoznavalec.

Novi grobovi

† V Karmelu na Selu pri Ljubljani je 30. maja umrla sestra Marija Ana Reiterer, rojena 26. junija 1868. v Moltenu na Tirolskem. Bila je med prvimi sestrami, ki so prišle v novo ustanovljeni Karmel na Selu. Na praznik sv. Terезije Velike leta 1890. je bila v navzočnosti eminence kardinala Missia slovesno pre-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave danes in jutri za praznik ob 10.30 15., 17., 19. in 21. uri!

Roman o velik' ljubezni, zakonu in materinstvu

L'ubezen se vrne

Carole Lombard — James Stewart

Kino Matica, telefon 22-41

TRIJE VRAGI

Jean Gabin, Annabella, F. Gravey, Režija Nikolaj Farsan. Film nastetih dram, prizorov, izvirnih črtaških atrakcij in globote ljubezni. V nedeljo in na praznik ob 15., 17., 19. in 21. uri

Kino Sloga, telefon 27-30

Italijanski velfilim

ETTORE FIERAMOSCA

V gl. vl: Gino Cervi, Elisa Cegani, Clara Calamai in drugi. Film je v celoti opremljen s slov. napisi!

Kino Union, telefon 22-21

Danes in jutri ob 14.15, 17.15 in 20. uri

krasen glasbeni velfilim

Traviata

Hans Moser v sijajni komediji

Na okrajnem sodišču

Filma sta v celoti opremljena z napisi

Kino Kodljevo - tel. 41-64

oblečena. Letos bi skromna, tiba laika obhajala 50-letnico redovnih zaobljub. Bog pa jo je nenadoma, toda dobro pripravljeno in zrelo za nebesa odpoklical na Svoje Srce. S skritimi žrtvami je izmolila nečaka duhovnika, da je srečno zapel svojo novo mašo. Upamo, da bo zvesti karmelski Mozes tudi v večnosti mislil na vso škofijo, ki je zanjo tako gorela, na vse duše, ki je zanje živela, trpeča in umrla. — N. v m. p!

Osebnosti

— Diplomiran je bil dne 28. maja na visoki šoli Glasbene akademije v Zagrebu z odličnim uspehom g. Ali Dermelj iz Ljubljane, iz šole g. prof. Humla. Tako je odlično dokončal svoj študij zopet eden naših mladih violinistov. Cestitamo!

— Poroka. V nedeljo, 25. maja sta se poročila v Pijavi gorici pri Igu gdč. Tončka Volčič iz Reteč pri Škofji Loki, in gospod Tone Novljan, trgovec na Igu. Poročal je nevestin bratranec g. kaplan Albin Avguštin. Novoporočenecema mnogo sreče!

Ogl. reg. S. Br. 7006/38

— Pismo iz ljubljanske pokrajine, ki smo ga priobčili v »Slovenec« dne 31. maja, je bilo izpod peresa odličnega italijanskega člankarja Arnolda Geraldinija. Članek je izšel v originalu v listu »Il Giornale d'Italia« z dne 29. maja.

— Tečaj italijanščine. Dne 5. junija se otvorijo novi tečaj italijanščine za začetnike (dnevni in večerni). Sodobna uspešna metoda, uspeh zagotovljen! Vaje v čitanju, pisanju in govoru. Na razpolago prospekt. Informacije daje: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Telefon 43-82.

Odvetnik

dr. Stanko Pretnar

vljudno naznanja,

da je otvoril svojo pisarno v Cerklji

— Strojepisni tečaj. Novi tečaj za stroje- pisje (dnevni in večerni) prične v sredo, dne 4. junija. Sodobna strojepisnica, pisalni stroji raznih sistemov. Prospekt na razpolago! Informacije daje: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Telefon 43-82.

— Junjske vrtnice. Nova dinarska knjižnica »Luč sveta« razpravlja v obliki dnevnih odstavkov o Kristusovem duhovništvu. Zelo priporočamo. Stane 1 dinar.

Učite se italijanščine doma

DOPISNA TRGOVSKA ŠOLA V LJUBLJANI, Kongresni trg 16/II.

otvori v začetku junija nov trimesečni dopisni tečaj iz Italijanščine.

V tem tečaju si pridobite lahko s študiem doma tekem kratkih treh mesecev solidno osnovno znanje italijanščine in zadostni besedni zaklad za vsakdanjo potrebo. Pišite ali pridite takoj po podrobna pojasnila.

— Pošto ravnateljstvo obvešča, da se s 1. junijem 1941 izloči pomožna pošta Gradišče, ki se krije z ozemljem občine Primskovo, iz okolišja pošte Šmartno pri Litiji ter se priključi pošti Št. Vid pri Stični.

— Brezposelni bivši aktivni banovinski uslužbeni in uslužbenke naj se zaradi evidence prijavijo v torek in sredo, dne 3. in 4. junija 1941, med 16 in 18 v pisarni stanovske organizacije v Ljubljani, Vrtača 5.

Bramorje in voluharje

uniči preizkušeno sredstvo BRAMORIN. Navodila v drogeriji KANC — Ljubljana, Židovska ulica 1

— Kdor kaj ve o pogrešanem Francu Kržiču, grančarju, Koprivnica, na pošti, naj sporoči proti povrnitvi stroškov na naslov: Družina Kržič, Rakitna 32, p. Borovnica.

— Komu je kaj znanega o Zupančiču Pavletu? Služil je kadroški rok kot šofer avto-komande 1. četa v Belgradu. Ponesrečil se je na vožnji med 6. in 7. aprilom in je bil prepeljan v vojaško bolnišnico Topola. Če kdo kaj ve o njegovi usodi, naj sporoči proti povrnitvi stroškov na: Zupančič Franc, Zadorž št. 62, p. Dobrunje.

— Redov Franc Mere, gojenec inž. podof. šole v Šabcu, se še do danes ni vrnil. Kdor o njem kaj ve, naj blagovoli sporočiti na naslov: Mere Ivan, Šmartinska cesta 21, Ljubljana.

Mesec junij v cerkvi sv. Jožefa

Na binkoštno nedeljo pričenjamo letos mesec junij, v katerem naj bi po želji sv. Cerkve svoja srca ogreli z ljubeznijo do božjega Srca Jezusovega. To junjsko pobožnost, ki je dobila ime »vrtnice«, bomo v cerkvi sv. Jožefa obhajali skupno in posebno slovesno.

Ves mesec junij bo vsak delavnik zjutraj ob 6 sv. maša s petjem pred izpostavljenim Najsvetjšim. Z ozirom na letošnje verske potrebe posebno priporočamo zadostilo vs. obhajilo, ki ga prejema- jmo čim bolj pogosto ves mesec.

Večerna pobožnost se bo ves mesec vršila ob pol 8, in sicer bo vsak večer kratek govor, prenos Najsvetjšega, litanije z blagoslovom in petje v čast Srcu Jezusovemu.

Prvih 9 dni se bo večerna pobožnost v zvezi z uró molitve, ker bomo v cerkvi sv. Jožefa opravljali mirovno devetdnevno, ki jo zaporedoma in nepretrgoma opravljajo verniki ljubljanskega mesta. Moč teh mirovnih devetdnevnic se vedno bolj jasno razodeva. Zato moremo zanesljivo upati, da do tudi ta pobožnost v zaobljubljenem svetišču sv. Jožefa, v binkoštnih dneh, v zvezi z mislijo na usmiljeno božje Srce, močno pomagala, da se sko- raj pomirijo srca zasovražjenih narodov in to tem bolj, v čim obilnejšem številu bomo zvesto prih- jali k tej skupni pobožnosti. Cerkev predst.

Ljubljana

1 Na praznik ustave binkoštno nedeljo bo Nj. Ekselencija poveljnik armadnega zbora pregledal čete ljubljanske posadke. Razpored in mimohodi bodo na Bleiweisovi, Masarykovi, Jegličevi in Zaloški cesti. Zato bo med to sloves- nostjo tramvajski promet na omenjenih cestah ustavljen od 8.30 do 12.30 ure.

ly Junjska pobožnost v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani se bo opravljala vsak dan na čast božjemu Srcu na sledeči način: Zjutraj ob 5 bo prva sv. maša pri oltarju Srca Jezusovega s sv. obhajilom. Ob 5.45 bo zopet sv. obhajilo in ob 6 sv. maša z blagoslovom. Zvečer ob pol 7 bodo vsak dan »vrtnice« nato pa litanije z blagoslovom. Vsako nedeljo in praznik v mesecu juniju bo ob 5 popoldne pridiga o Božjem Srcu. Ob prazniku Srca Jezusovega bo slovesna tridnevna. Castilci Božjega Srca so vabljeni ves mesec k tem po- božnostim.

1 Redni mesečni shod ima v nedeljo popoldne ob šestih Moška Marijina družba v Križankah. Po skupni adoraciji litanije M. b. in govor.

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se česlo potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

1 Trgovine v Ljubljani. S 1. junijem je uve- denoletni čas v trgovinah v Ljubljani. Od 1. junija dalje bodo v Ljubljani trgovine odprte od 9 do 12 in popoldne od 16—18. Tako obvešča vse svoje člane Združenje trgovcev v Ljubljani. Opozarja pa še posebej, da so kršitve te odredbe kaznive. Občinstvo pa je napročeno, da se ravna pri svojih nakupih po tem času.

1g II. Vnanja Marijina kongregacija pri uršu- linkah v Ljubljani ima danes ob 14 shod, na prvi petek, 6. t. m., pa ob 6. uri sv. mašo s skupnim sv. obhajilom. Pridite vse! Voditelj.

1 Razstava Slovenskega lika pri Batl, na ka- teri razstavljajo najmlajši Dolganova, Jakič, Štrekelj in Perko poleg Franceta Kraja, bo odprta le danes in jutri. V nedeljo bo ob 11 vodstvo. Obisk toplo priporočamo. Je brez vslopnine.

1 Violinist Miran Vihar bo koncertiral v pe- tek, dne 6. junija ob 20. uri v Filharmonični dvo- rani. Na klavirju ga bo spremljal pianist Marjan Lipovšek. Natančni spored bomo objavili, danes pa že opozarjamo koncertno občinstvo na nastop mladega slovenskega umetnika. Predprodaja v Knjižarni Glasbene Matice.

Priporočila se

LEBEN R., sobni slikar in pleskar

Kolodvorska ulica 26

1 Sprejem v 1. razred deške in dekliške vad- nice. Starši, ki želijo dati svoje šoloobvezne otro- ke v 1. razred deške in dekliške vadnice na učiteljski šoli v Ljubljani, naj se zglasijo v dopol- danskih urah v ravnateljstvu pisarni do 6. junija. S seboj naj prinesejo otrokov krstni list ali pa družinsko knjižico. Zdravniški pregled bo v Hi- glienskem zavodu za zaščito učencev (Šolska pol- klinika, Aškerčeva ulica) in sicer: za dečke v po- nedeljek, dne 9. junija, in za deklice v torek, dne 10. junija, od 9 dalje. Od srede, dne 11. ju- nija bo v veži na oglasni deski objavljen sklep, kateri dečki in deklice so sprejeti v 1. razred. Ravnateljstvo učiteljske šole v Ljubljani.

1 Italijanski jezik za začetnike bo poučeval starejši gospod, ki je bil 6 let v Rimu nastavljen. Nagrada za posamezno uro izredno nizka. Prija- viti se je treba na frančiškanski porti na Mari- jinem trgu.

1 Promenadni koncert priredi turistični od- bor mesta Ljubljane v ponedeljek, 2. junija t. l. ob 10.30 v Zvezdi in bo igrala godba Zelez- ničarskega glasbenega društva »Sloga« pod vod- stvom kapelnika Heriberta Svetela naslednji program: 1. Leopold Avia: Koračnica; 2. Sme- tana: Slavnostna predigra; 3. Verdi: Ples v ma- skah; 4. Bardorfer: Slovenske narodne; 5. Ja- pelj: Ob morski obali (valček); 6. Blodek: V vodnjaku; 7. Knajzelj: Pozdrav iz Knina (ko- račnica).

1 Murnov večer priredi v sredo, 4. junija ob 20 v mali filharmonični dvorani v spomin 40-letnice pesnikove smrti Slavistični klub. Sodelujejo sla- visti, Murnove pesmi pa bere gospa Šarčeva. — Vestopline m.

1 Erjavčeva cesta od Levstikove ulice do železniškega prehoda bo od 3. junija dalje za voz- ni promet zaprta zaradi naprave lahkega cest- nega tlaka. Ker je delo mogoče samo ob sončnem in suhem vremenu, bo trajalo ob dobrem vre- menu kakih 10 dni.

Frančiškanska dvorana. Danes ob 7 zvečer

Nicodemus:

Učiteljica

Komedija v 3 de'anjih. Režija: J. Z. krajšek

Vstopnice od din 12 — navzdol se dobe pri biagajni od 10 do 12 ter od 17 dalje

1 Določitev katastralne meje in meja javnih potov v katastralni občini Zg. Šiška se bo pri- čelo v ponedeljek, dne 9. junija. Podrobnosti so razvidne z razglasov, nabitih na vseh občinskih deskah. Vse potrebne informacije daje geometri- ski referent mestnega gospodarskega urada v Beethovnovi ulici št. 7-1.

1 Za hitrejšo asfaltiranje hodnikov smo zadnjič brali nasvet, naj bi mestna občina nabavila še en voz za kuhanje asfalta, ali pa naj spet začne upo- rabljati kotle, ki so prej služili v ta namen. Dobro mišljeni nasvet pa ni več potreben, ker je letos tvrdka A. Res, ki v Ljubljani po pogodbi asfal- tira hodnike, napravila v Ljubljani svojo tovarno za kuhanje in pripravljane asfalte mešanice, da lahko na dan napravi 150 m² asfaltiranih hodnikov. Prejšnja leta smo pa na dan lahko dobili samo 80 kv. metrov hodnikov. Delo torej letos gre še en- krat tako hitro od rok kakor prejšnja leta. Stabilni kolli, ki so prej služili za kuhanje, so dali za 30 kv. metrov asfalta na dan ter bi zato njihova uporaba nikakor ne bila več ekonomična.

1 Film v naših kinematografih. Na pobudo Visokega komisarja so večje italijanske filmske izposojevalnice pustile opremiti svoje filme s slo- venskimi napisi. Na ta način je že obdelan film »Ettore Fieramosca«, katerega bomo imeli prilžnost videti te dni v kinu Unionu. Film je narejen v stilu velikih ameriških filmov in tudi nikakor ne zaostaja za njimi. Vsečina filma nam prikazuje življenje, ljubzenske intri-

ge in boje srednjeveških grajščakov. Med drugim odlični italijanski igralci nam film predstavi v glavnih vlogah še prav posebno priljubljene igralce in igralke kot Gino Cervi, Elisa Cegani, Mario Ferrari in Clara Calamai. Z ogledom tega filma se bo vsakdo lahko prepričal, da se itali- janska filmska produkcija prav lahko meri z dru- gim prvovrstnimi svetovnimi produkcijami.

1 V Ljubljani umrli od 23. do 29. maja 1941: Marolt Jernej, 49 let, delavec, Metelkova 19; Veli- kanje Otilija Svetislava roj. Znidar, 47 let, žena uradnika ban. uprave, Vidovdanska 9; Rataj Marija, sestra Lavrijana, 31 let, usmiljena sestra sv. Vinc. Pav., Slomsčkova 20; Peric Franc, 30 let, biv. art. narednik, Pugljeva 8; Lovšin Ivanka, 16 let, usluž- benka cvetličarne, Galjeveca 198; Eržen Ivana, roj. Armič, 65 let, vpok. tob. tovarne, Tržaška cesta 5; Hribar Anton, 72 let, tov. delavec, Poljska pot 89; Subanek Egidija, 14 let, hči popravilca dežnikov, Trata 7, obč. Št. Vid nad Ljubljano; Djurdjevič Djordje, 30 let, žand. kaplar, Sušak; Jakša Stefan, 70 let, posestnik, Preliše 10, občina Semic pri Crnomlju, Cirman Franja, 64 let, posestnica, Št. Vid nad Ljubljano 17; Lassner Amalija roj. Dem- šer, 69 let, vdova žel. uradnika, Aljaževa 20; Trobentar Alojzij, 48 let, posestnik, Gorenja vas št. 11 pri Leskovcu.

1 Proti tivolskim topolom, ki kakor visoko zeleno stebrišče ločijo Aleksandrovo cesto in glavni dvored, smo z velikim začudenjem brali ogorčeno zahtevo, da jih je treba takoj podreti, češ da grših dreves menda ni za park. Doslej so namreč vsi vrtnarji in vrtni arhitekti vseh dob in vseh narodov smatrali jagned za bistveni del parkov in dvoredov ter naš narod še danes obžaluje, da so doživele krasne aleje gosposkih topolov, ki so nekdanj krasile naše glavne ceste in gradove ter povečavale le- poto naše slovenske domovine. Jagnede ope- vajo pesniki in jih občudujejo pisatelji vseh časov in jezikov, posebno čast pa jim z neko pobožnostjo izkazuje naš narod, ki jim je zato na Štajerskem dal svetopisemsko ime »palma«. Tuje in slovenske legende izražajo to občudo- vanje jagnedov ter jih ovijajo s prav posebno poezijo, ki izraža visoki estetski čut sloven- skega ljudstva. Napad na to drevo moramo smatrati za nizkotno žalitev narodnih čustev in tradicij, zato ga pa odklanjamo z zavestjo, da je samo izraz histeričnega sovraštva prilikavca proti mojstru, ki pomeni najplemenitejši višek slovenskega estetskega izživljanja.

Primarij dr. PAVEL PEHANI

specialist za ženske bolezni in porodništvo

Ljubljana, Knafljeva ulica 2

ordinira od 9—12 in od 2—4. Telefon 37-27

1 Binkoštni prazniki v Operi. Na binkoštno nedeljo popoldne ob 15. uri bo uprizorjena mla- dinska opereta Golovina in Gregorca »Princeska in zmaj«. V bakli nastopajo: kralj, princeska, ci- gan, pogumni dečko Jožek, zmaj, zajki, palčki, petelinček, lisica, mačka, volk, medved, dve ve- verice kresnice, netopirji, Jaga-baba. Pravilčno dejanje bo za otroke veliko doživetje. Opozarja- mo na globoko znižane cene od 24 din navzdol.

— Zvečer v nedeljo ob 19 pa bodo peli Mozar- tovo opero »Figarova svatba«, katere libreto je tipična francoska komedija iz predmarčne dobe, polna duhovitih zapletov in obratov in dobro karakteriziranih tipov, kot je pač predobro po- znamo v Linhartovem »Matičku«. Temu živahnemu dejanju je znal Mozart ustvariti ustrežajočo glasbo, ki daje vsem pevcem dovolj možnosti, da lahko pokažejo vse svoje pevске in igralske vrline. — Na binkoštni ponedeljek zvečer ob 19 pa bodo peli Gounodovo opero »Faust«, ki je do- živelja v letošnji sezoni zelo lep uspeh. Naslovno partijo bo pel Franc, glavne pa: Vidaličeva, Po- pov, Janko in Poljanarjeva. Melodiozna glasba, iz katere so našli različni odlomki, baleti in arije pot v najširše kroge občinstva in uživajo že de- setletja veliko priljubljenost, so pomembne točke te opere.

Dr. Slavko Prevec

specialist za očesne bolezni

ordinira od 11/4—13/4.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 2a Telefon 36 23

1 Neprijeten sostonovalec. V bolnišnico se je zatekel večerj 64letni čevljarski pomočnik Frane Rihter iz Hrenove ulice 17. Imel je močne po- škodbe in rane na glavi. Povedal je, da ga je udaril njegov sostonovalec, ker sta se nekaj sprla.

1 Trebljenje jarkov na Barju bo mestna občina tudi letos oddala na javni dražbi, ki bo prihodnjo nedeljo, 8. junija ob 10 v šoli na Izanski cesti.

Gledališče

Drama: Nedelja, 1. junija ob 19.30: »Ko- medija zmešnjav«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 2. junija ob 19.30: »Bog z vami, mlada leta!«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Torek, 3. junija ob 19.30: »Učenjak«. Red. Torek. — Sreda, 4. junija ob 19.30: »Komedija zmešnjav«. Red. Sreda.

Opera: Nedelja, 1. junija ob 15: »Prin- ceska in zmaj«. Mladinska opereta Izven. Glo- boko znižane cene od 24 din navzdol. — Ob 19: »Figarova svatba«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 2. junija ob 19: »Faust«. Izven. — Torek, 3. junija: Zaprt. — Sreda, 4. junija: Zaprt. (Generalka). — Četrtek, 5. junija ob 19 »Faust«. Red. Četrtek.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne v nedeljo: dr. Kmet, Dunajska cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova uli- ca 7; v ponedeljek: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Murrayer, Sv. Petra cesta 78.

Darujte za starološki »Dom slepih«

zavod za odrasle slepe!

Cekovni račun št. 14.672 »Dom slepih, Ljubljana

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo oprav- ljal od sobote ob 20. ure do ponedeljka do 8. ure zjutraj mestni višji zdravnik dr. Ciber Fran, Srb- ska ulica št. 7-I, telefon št. 36-41. — V ponedel- jek ob 8 zjutraj in do torka do 8 zjutraj bo opravljaj zdravniško dežurno službo mestni zdrav- nik dr. Debelak Gvido, Tyrševa cesta št. 62-I., telefon št. 27-29.

Poizvedovanja

Zgubila se je v četrtek v Ljubljani legitima- cija, glaseča se na Leopold Hafner, trgovec, Ribni- ca. Pošten najditelj naj sporoči na isti naslov in- sti nagradi.

Vloga nafte v sedanji vojni

Ker se pri današnjem vojskovanju poslužujejo vse bolj in bolj motoriziranih bojnih sredstev, je razumljivo, da je nafta pri takem načinu bojevanja ena najvažnejših, če že ne prav najvažnejša strateška surovina. Ne samo, da služi nafta v prvi vrsti kot pogonsko sredstvo za vozila na suhem, na morju in v zraku, marveč pridobivajo iz nje še celo vrsto izdelkov, neobhodno potrebnih za današnje gospodarstvo in za moderno vojskovanje. Zato je pomen nafte tako velik in bo takšen tudi ostal, čeprav jo že zamenjujejo za umetno narejenim sintetičnim oljem. Način današnjega vojskovanja je potrebo po nafti tako povišal, da se vojna potrošnja te dragocene tekočine nikakor ne da primerjati s potrošnjo v mirnem času.

V mirnem času so potrošile največ nafte države z modernim gospodarstvom ter moderno urejenim prometom. Na leto so posamezne države potrošile nafte in iz nje izdelanih pogonskih sredstev v naslednjih količinah: Anglija 12 milijonov ton, Nemčija 8 milijonov ton, Francija 7 milijonov

drugod, si pripravljati velike zaloge, najbolje pa je, osvojiti si izvore nafte. V veliki meri pride na pomoč še sintetično gradivo.

Kako velesile dobivajo petrolej?

Bogate zaloge, uvažanje nafte, osvajanje krajev s petrolejskimi vrelci in izdelovanje sintetičnega olja so štirje načini preskrbe s prepotrebim gorivom, ki so v ozki zvezi z gospodarskim in vojaškim položajem vsake države. To vprašanje so doslej reševali zvečine z uvozom. Tako je uvažala Anglija petrolej iz Združenih držav, Južne Amerike, Iraka, angleških posesti v Aziji itd. Nemčija izkorišča poleg domače proizvodnje še gališke vrelce, vrelce v Romuniji, znatne zaloge itd. Zadnja leta se je v Nemčiji zelo razširila proizvodnja sintetičnega goriva iz črnega in rjavega premoga, poleg tega pa v vedno večji meri uporabljajo benzol in druge plinske surogate. Sedaj uvažava Nemčija velike množine petroleja tudi iz Sovjetske

Royal Dutch Shell se je zvezal tudi z nizozemsko petrolejsko družbo. Leta 1938 je dobila Anglija 12 milijonov ton petroleja. Ker bi ga v primeru vojne potrebovala vsaj 20 milijonov ton, si je hotela zavarovati še uvoz nafte iz Venezuele, Nizozemskih Antilov, Zedinjenih držav, Sovjetske zveze, Romunije, Mehike itd. Začela si je delati rezerve z uvozom od drugod. V ta namen ji je služilo 498 različnih ladij s skupno tonažo 3.264.241 ton. Od teh je sedaj že okoli dva milijona ton polpolje-nih in Anglija jih skuša nadomestiti z nizozemski-

mi, norveškimi, belgijskimi, grškimi ladjami, sploh z ladjami tistih držav, ki so bile z njo v bloku proti vesilam osi. Sedanja zmanjšana mornarica angleških petrolejskih tankov ne more več navoziti dovolj petroleja iz Amerike. Po vsaj bi v Iraku so morale mnoge petrolejske ladje na pot, da bodo pripeljale od drugod petroleja v sredozemski prostor, ki se je prej vzdrževal in preskrbeljal popolnoma sam s petrolejem. Tako je torej sedaj s petrolejem, to drago in važno tekočino, ki bo v veliki meri vplivala na končni izid vojne.

Nekaj malega o temperamentu

Mnogokrat slišimo, da govore o kom, ta je pa sangvist, ali sama flegma ga je. S tem mislijo označiti njegov temperament. Pri ljudeh najdemo več temperamentov, ki jih v glavnem lahko porazdelimo v štiri vrste. Ne smemo pa misliti, da je vsak človek čist tip tega ali onega temperamenta, marveč je ravno nasprotno res, namreč, da je silno malo takih ljudi. Navadno ima človek dosledno zmes več temperamentov, med katerimi pa eden bolj ali manj močno prevladuje.

Vzemimo najprej kolerični temperament. Kolerik je človek, ki hitro čustvuje, ki je rojen zato, da se uveljavi, pokaže in izkaže. Hitro se razveseli, navduši, razžalosti, tudi zbesni. Svojeja čustvovanja ne spremeni hitro. Ima močno voljo in stori, česar se loti. Je bolj mož dejanj, kakor besedi. Kolerik je vztrajen, drži obljube, spolnjuje sklepe. Je pa tudi častihlepen in si želi dejanj, ki bi mu prinesla čast. Koleriki so lahko veliki ljudje v dobrem in v slabem. Če se nagne na dobro stran, bo navadno uspevalo vse, česar se bo lotil. Če pa se kolerik nagne na slabo stran, je svojeglaven, prevzet, hoče imeti vedno svoj prav, skratka, je trdovraten, nepoboljšljiv grešnik. Če je na kmeth, je mnogokrat pretepač, ki rad seže tudi po nožu.

Sangvinik je človek močnega čustva. Je priljubljen med ljudmi, ker ima dobro srce. Če more, rad pomaga. Na prihodnost le malo ali nič ne misli, sedanjost navadno pretirava, na preteklost pa pozablja. Hitro se razburi, pa se tudi hitro pomiri. Rad govori. Za čast mu ni preveč. Sangvinik se težko odloči. Mladostno sangvinik ima kmalu srce na jeziku, kadar vidi prijetno dekle ali prikupnega fanta. Kadar pride čas za resno ženitev, mu je težko z odločitvijo. Sangviniki se hitro ogrejejo za kako delo, pa se tudi hitro ohladi. Če ne pazi na svoj značaj, tudi laže in celo krade. Za pretep in prepir pa ni.

Flegmatik je hladen človek. V družbi ni preveč priljubljen, ker je vedno resnega obraza, počasen in se ne zgame, če bi mu gorlo pod nogami. Težko se razveseli, navduši, razjezi ali razžalosti. Ne jezi se dosti in tudi zabaven ni. Je počasen, ljubi dobro hrano in je v rednih razmerah navadno med boljše rejenimi. Flegmatik ima sicer železne živce, je pa nagnjen k udobnosti, duševni in telesni lenobi ter brezbriznosti. Njegove dobre lastnosti so v tem, da je umiren, potrpežljiv, nikogar ne bo žalil, v mislih in dejanjih je preudaren.

Preostane nam še melanholik. Melanholik ima mnogo podobnih lastnosti, kakor smo jih videli pri flegmatiku. Tudi on se

težko razveseli, razžalosti in podobno. Če pa se kake stvari resno oprime, če ga zajame na primer žalost, potem ga zlepa ne bo minila. Kar obljubi, trdno izpolni. Ne smemo ga zamenjati s flegmatikom. Obema je skupno, kakor že omenjeno, da sta na videz precej mrtva, v resnici pa je med njima velika razlika. Flegmatik je na znotraj pust, mrk in mrtev, melanholik pa notranje zelo močno živi, mnogo premišluje in se ukvarja z raznimi stvarmi, samo da na zunanje tega ne kaže. Je kakor tih voda, ki globoko dere. Ta temperament je lahko nevarna, če njegov nosilec ni dobro vzgojen. Vendar pa velja za ta temperament prav isto, kakor za druge, namreč, da so lahko vsi dobri, če so ljudje, nosilci teh temperamentov pravilno vzgojeni. Pri nekaterem bo več težav, pri drugem manj, ta je že po naravi bolj dober, ta ne, ta je sposobnejši za to, oni za drugo stvar. Vsakdo naj samega sebe dobro opazuje in naj se vzgaja. Dobre lastnosti naj goji, slabe pa iztreblja.

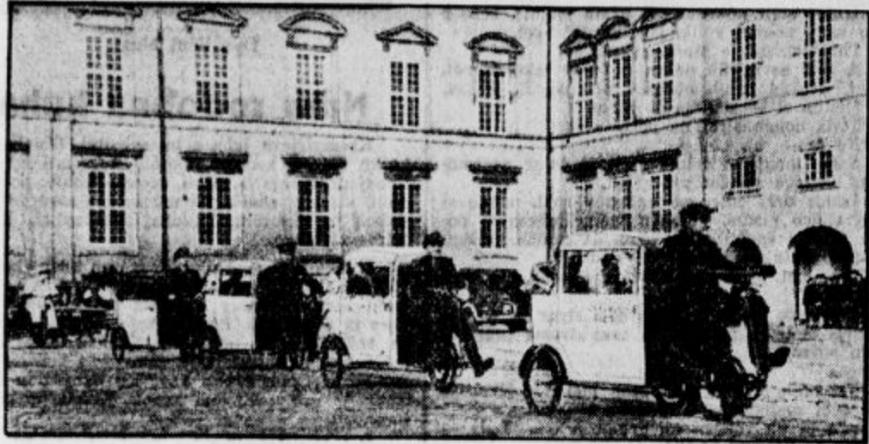
Kako so se spoznali...

Radovedni ljudje, ki verjetno nimajo preveč dela, so sestavili statistiko o tem, kako so se poedinj zakonce spoznali. Prosil, za podatke nekaj desetstisočev zakoncev, pa so iz dobljenih odgovorov sestavili te-le številke: 55,6% zakoncev se je poznalo že iz zgodnje mladosti, ali pa so se spoznali med šolanjem; 14,6% zakoncev se je spoznalo po sodelovanju prijateljev in družin; 12,8% zakoncev je bilo v službi v istih uradih ali delavnicah; 10,3% zakoncev se je spoznalo, ker so bili člani istih športnih društev; 8,9% zakoncev se je spoznalo na vlaku, v hotelu, v kopališču in na potovanjih; 8,1% zakoncev se je spoznalo v koncertnih dvoranah, v gledališčih, na plesih; 7,2% v bolnišnicah (kot bolniki) in v sanatorijih; 2,2% zakoncev pripisuje svoje prvo poznanstvo slučajju, kakor dežju, izgubljeni ro-kavici, damski torbici, napačni telefonski zve-zi itd.

Anekdotična

Nekoč je bil Mark Twain gost nekega bogatega založnika. Po kosilu mu je pokazala založnikova gospa portret svojega moža in mu resno potožila: »Vidite, slikarja, ki je naredil to sliko, so mi priporočili kot resničnega umetnika, pa vendar ne morem biti zadovoljna s portretom. V obraz mojega moža bi moral vendar vdihniti nekaj več inteligentnosti.«

»Ze, ze, gospa, imate prav,« pravi Mark Twain, »toda nazadnje le morate zavedati, da je slikar le umetnik, pa ne čarovnik.«

Mladi pari v Kopenhagenu se peljejo k poroki.

ton, Italija in Japonska po 3 milijone ton. Vse te države na svojem lastnem materinskem ozemlju ne pridobivajo nafte. Nemčija proizvaja sintetično olje, in sicer ga je proizvedla pred sedanjo vojno 700.000 ton na leto, pozneje pa je to količino gotovo zelo povišala. Vse ostalo je treba uvažati bodisi iz kolonij, bodisi iz inozemstva.

Vojna mornarica in letalstvo požirata nafto

Ker v vojnem času potrebuje vse razpoložljive količine tekočega goriva vojni stroj, nastane vprašanje, ali in kako je mogoče omejiti vsi drugo uporabo petroleja, ki ni neposredno ali posredno namenjena za vojne namene. Kakor nam kažejo izkušnje po vseh državah, je mogoče omejiti in celo popolnoma ustaviti uporabo bencina v zasebnem prometu. Najprej se to doseže z zvišanjem cen petrolejskih sredstev, če to ni dovolj, pa s popolno prepovedjo avtomobilskega prometa. Pri oboroženih silah pa to ni mogoče. Moderno vojskovanje požira velikanske množine petroleja. Po proračunih nemškega gospodarskega strokovnjaka Steinbergerja je potrebovala Nemčija za svojo vojsko že leta 1935 do pet in pol milijonov ton tekočega goriva. Italija in Anglija sta porabili po njegovih računih do tri milijone ton na leto. Od takrat je potrošnja povsod prav gotovo narasla. Zlasti vojna mornarica potrebuje mnogo tekočega goriva. Med vojno potroši vojno brodovje tri do štirikrat več nafte, kakor znaša njegova tonaža. Za preskrbo angleške mornarice bi bilo po teh računih potrebnih na leto pet do šest milijonov ton, Japonci potrebujejo najmanj štiri milijone ton in Italija tudi vsaj tri milijone ton.

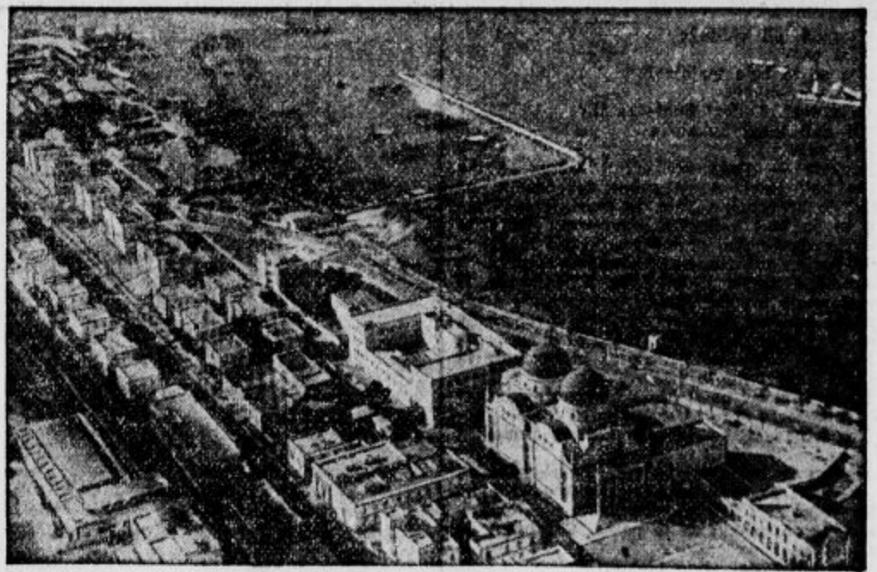
Iz tega kratkega opazovanja že vidimo, da v vojnem času potroši samo letalstvo in mornarica več petroleja, kakor je v mirnem času znašala splošna uporaba pogonskih sredstev v vsaki omenjenih držav. Najvažnejša skrb vojskujočih se držav je tedaj preskrba z zadostnimi količinami goriva. Kdor nima nafte doma — in tega razen Sovjetske zveze nobena evropska velesila nima — mora gledati, da si jo preskrbi od drugod, da — kjer ni neobhodno potrebno, nadomesti z drugimi sredstvi, kakor s plinom, z oljem, umetnim gorivom itd. Dobro si mora zavarovati uvoz nafte od

zveze. Japonska je glede nafte navezana zlasti na Južno Ameriko, Nizozemsko Indijo ter Sovjetsko zvezo. Ze več let ima v najem sovjetske petrolejske vrelce na Sahalinu. Ima tudi mnogo zalog in v vedno večji meri pridruže sintetična olja. Italija črpa pogonska sredstva iz domače proizvodnje, poleg tega izkorišča še petrolejske vrelce v Albaniji in uvažava iz Romunije.

Iz zgodovine bojev za nafto

Boj za posest tistih krajev, ki imajo v svoji zemlji dragoceno »smrdljivo tekočino«, kakor so imenovali nafto, ko še niso vedeli, kaj vse skriva v sebi, je že star. Zgodovino bojev za posest teh krajev je lepo popisal italijanski strokovnjak Giulio Oldani, po katerem posnemamo v naslednjem nekaj zanimivih podatkov.

S previdno petrolejsko politiko si je Anglija zagotovila dobavo petroleja iz vseh delov svojega imperija. Leta 1910, ko je Rockefeller že obvladoval petrolej na svetu, je imela Anglija le eno samo majhno petrolejsko kolonijo — Birma. Iz majhne gospodarske petrolejske družbe »Birman Oil« se je razširila angleška petrolejska posest v treh letih v »Shell« in »Anglo Persian Oil Co«. Za to zadnjo družbo se je zanimala tudi admiraliteta, ki je kupila večje število delnic, da je lahko nadzirala celo družbo. V svetovni vojni 1914—1918 je imela Anglija svojo petrolejsko organizacijo že dovršeno in ta ji je zelo pripomogla k zmagi. Anglija je potem štela »Shell«, da se je lahko širil po srednje-ameriških državah. Anglije ni mogla zaustaviti niti prepoved Združenih držav, da angleška družba »Pearson« ne sme dobiti koncesije v Kolumbiji, Venezueli, Ekvadorju in Costarici. »Shell« se je vsidral tudi na Trinidadu, ki je angleška last. Anglija je tudi podpirala navidezno ameriško petrolejsko družbo »Colon Development« ter je vneto ustanavljala zveze med »Shellom« in ameriškimi finančniki. Ta družba je pozneje prišla pod nadzorstvo »Burlingta Investments«, ta trust pa je zvezan z »Royal Dutch Shell«. Da bi vzklik ameriškega odpora ohranila svojo petrolejsko posest v Ameriki, je Anglija večkrat uprizorila kako vstajo, kot n. pr. revolucijo v Costarici. Po svetovni vojni je Anglija skušala dobiti pod svoje nadzorstvo vse kraje, kjer je nafta, razumljivo, da tudi v sredozemskem prostoru. »Anglo Persian Oil« in »Royal Dutch Shell« sta prišli večkrat v spore z ameriškimimi, sovjetskimi in perzijskimi petrolejskimi družbami. Do trenj je prišlo tudi med Angleži in Francozi zaradi petroleja v Iraku. Anglija je imela večino v »Iraq Petroleum Co« ter je obdržala nadzorstvo nad vrelci v Iranu, Afganistanu in Iraku.

Bengasi v Libiji, poleg Tripolisa največje pomorsko italijansko oporišče v Severni Afriki.

Zamišljen.

»Naša papiga vse posnema; še goslanje mo- gega moža.«

»Neverjetno. Prosim vas, povejte mi, kako drži gosli.«

Janez Gregorin:

Pot v meglo

Cez sonce se je zakadila velika, štrnasta, na sever v dolg, tenak pramen spihana megla. Svet se spet zamračil. Neka čudna reč je v zraku. Soparno postane in tesnobno.

Oči povedo, ko se po dolgem času s tal ozro tja čez, da se je nad predgorjem tačas temnilo, nedolžna preja se je zgostila, rajda umazanih oblakov se je dvignila nad hribe, ki so obsedeli pod njimi črnoplavi in zamišljeni.

Ko sta hodila po veliki krcnici, nista videla, kaj se je medtem godilo v dolini. Gledala sta predse v stezo in kdaj pa kdaj vedela tudi k vrhovom, kjer so se v vetrovih premetavali oblaki. Dobro uro ali pa še več so se vrstili na višavah ti prizori, ki so bili drug drugemu podobni in niso napovedovali nič spremenbe. Tam se bo gnetlo in pehalo ves dan, k dežju pa se ne bo napravilo, sta si govorila med potjo. Le megla ju bo malo dajala na vrhu, sta menila. Še Tone je počasi začel verjeti tovariševim zatrdilom.

Ta čas pa se je v nizavi že kuhalo. Megle, kj so v ranem jutru po prvem nemiru obležale v lenem miru, so nenadoma začele vreti. Po dolini je potegnil nizek južni veter, ki je sunil vanje in jih razburil. Zgibnile so sprva samo zložno in se počasi dvignile v obe gori, dokoder je segalo drevje. Potem pa so se vznemirile, že je nabrž vleklet močan jug tudi spodaj. Kaditi so se začele in razpredati: kakor daleč je po dolini neslo oko, se je vzvalovilo tiho belo morje. Megle so se dvigale k oblakom, pustemu nebu. Dan je prišel od dobro voljo, potrje je čemela v njem temnosiva pokrajina. Vse veselje je splahnelo ali pa ušlo bogve za katera obzorja. delat družinico srečnejšim ljudem in milejšim krajem.

Megleni prsti so sprva oprezno tipali predse po grapah in hudoornikih. V oba bregova je med

drevje silili redki, hladni dim. Počasi, pa vztrajno je pritiskala tiha poplava v gore. Zabralsla je debela in čeri. Vse je pomalem utonilo v njej.

V višavo je s svojimi temnimi prameni prinašala mrz in otočenost. V nosnice je silil nezadržljiv duh kakor po mokrem perilu. Zamračile so se skale, nekaj časa je višja še videla sosedo pod seboj, toda nenasična, prihuljena belina jo je skrila kar mimogrede in že je bila tudi pri njej. S počasno tišino je prodirala više in više — nezadržno kakor vojska, ki na pohodu mimogrede preplavi vse, ob kar zadene. Macesni so ugašali v njej, tudi zadnji samotarji na grebenih spodaj so mrknili, le še nerazločni zbrisli so se kakor prikazni odražali iz hladne, skrajno grozotne sivine. Premikala se je potuhnjeno in premeteno kakor sovražnik, ki je povsod pričujoč, pa ga ni moči ne prijeti, ne se mu postaviti v bran. Val za valcem je prihajal, iz doline je z neznanjskimi krdeli napadla nebo. V gorovje se je neslišno razlila z mogočnimi, prostranimi tokovi. Vse tolike je zasedla, vse je potajila, studenec iz trape v grapo ni več slišal studenca, plič ne pliča. V strahu so zamrli glasovi, slednjemu bitju se je zazdelo, da je samo ostalo na svetu in da prav blizu preže nanj nevidni zločinci.

Ze je dosegla pobočja. Grmovje, drevje, gruč, grebeni, zelenice, vse je izgubilo v tem nenehnem naletu. Brez konec in kraja so se valile iz globeli nove trume. Tiho je lezla po veli travi, hlinavsko kakor bi jo hotela božati. Ze se je spojilo nebo z zemljo v en sam sivi nekaj brez oblike in brez meja do kraja svetov.

Medtem pa se je zganilo tudi po vrhovih. Ogromen dimast zastor se je naglo spustil z neba na vzhodu ter se sprjel in zmečkal s tistim, ki ga je urno neslo od tal kvišku. V hipu so izginili kucjaski Stebriči. Sever pa je pahnil meglo s temen čisto do vzhodij. Skrile so se gore, namah jih je zmanjkalo v pošastnem naletu, ki je v svoji nenadnosti in hitrosti prinašal s seboj nekaj usodnega.

Tam, kjer so se grape iztekale v melišča pod stenami, je veter, ki ga ni bilo slišati, trgjal velike, redke pramene, skozi katere se je še videlo izginjajoče skalovje, ter jih z nenehnimi urnimi sunki nosil proti sivemu svodu, ki se je naglo nihal. Še malo, pa sta se zgornja in spodnja megla strnili. Mrliško blede svetloba je spremeni-la jesenski dan v zimski večer pred snegom.

Svet je izgubil, ostal je le tesen krog, v katerem sta stala, krog živga, zanesljivega, kolikor daleč je segel pogled in kar je lahko še razločil. Le od časa do časa je kje v njuni bližini za-čivkal neviden, neznan plič, ki ga je postalo strah in se ni vedel kam dejati.

Ze dalj časa sta zamišljeno stala in gledala, kako so si megle iz dolin in z vrhov podajale roke. Čisto nepričakovano je prišel ta nalet. Obraba sta se jima zresnila, in ko je bil prizor v kraju, nebo in zemlja sklenjena v megli, sta ostala samá, brez gorá. Nehote sta se obrnila drug k drugemu in se srečala s pogledi.

»To ne pomeni nič dobrega, kajpada?« se je prvi oglašil Tone.

»Prava reč! Šaj sva se je itak nadejala. Sicer je pa pot ves čas markirana, in če bova kolikaj oprezovala za znamenji, ne moreva zati.«

Nikamor se ni videlo. Zato sta hodila počasi in skrbno iskala sledov, da ne bi krenila s prave poti vkraj. Čez plošče ni bilo nadelane steze, le tu pa tam je bila roka izvedenega domačina oškrebala preostre robove ali pa k strmemu praziču pristonila dve, tri skale, da bi bilo lažje stopiti.

Pred njima se je megla razklanjala, za njima pa spet sklepala. Njuni koraki so se zdeli skoraj slovesni, saj je njuna navočnost vračala pokrajino iz brezobličnega mlamola in jo spet urejala. Kakor dva čarovnika sta izvajljala s hojo iz sive teme pred seboj predmete ter jim podarjala stare oblike. Tako se je s človekoma premikal krog varnosti in zaupanja. Zadajo so se zrinjale megle znova v nepredorno sivino, pred njima pa so se

kar naprej razpirale, druga za drugo so iz njih vstajale skale, šele čisto od blizu znane, nedolžne podobe.

Kakor je dahnil veter iz globine, se je megla zamajala, štrne so se utrgale iz nje in se spu-stile k tlom, da je bilo že treba pošteno pogledati, preden sta kam stopila. Megla se je povrhu čedalje bolj gostila, zmerom huje se je temnilo.

Hodila sta tiho, se ustavljala in se od enega znamenja ozirala po drugem. Večkrat sta morala postati in kreniti malo v stran od smeri, ki sta jo imela za pravo; včasih sta tudi od blizu modrikast ali rdečkast lišaj na skali zamenjala z markacijo in spoznala, da sta se zmotila šele, ko sta prišla zraven.

Le počasi sta prihajala naprej, ker sta se va-rovala, da ne bi začla z nogo v kakšno škrapljo. Čedalje slabše se je videlo, vedno ožji je postajal krog, v katerem se je dalo še kaj razločiti. Mrzla, vlažna megla je sedala na obraz in silila v oči. Skoraj povsem je prigušila korake. Ko je eden ali drugi zavpil, mu je glas zamrl že čisto blizu, nikamor ni nesel, ubil se je zaprt v pretetni ječi zoženega prostora. Odmev se je potuhnul in skrli.

Nazadnje se je megla vsedla in prilepila na skale. Poznalo se je, da je veter ponehal. Nič več ni zgbavala, obležala je moreče kakor huđe sanje.

Nenadoma je Toneta s čudnim utripom pre-šnilo nekaj tujeja. Bilo je kakor bi se zganilo nekaj, za kar še ni vedel in kakor bi oči šele prvič prav pogledale. V trenutku se mu je zazde-lo, da je tod že hodil, da že zdavna pozna te plošče in te tako redko, namazane maroge po skalah. Toda ta občutek je trajal le bežen hip. Že po nekaj korakih zani ni več vedel, potem, ko si je dejal: »To je slabost. Premalo sem spal.«

»Boljšo bi bilo, če bi obrnila,« mu je v glavi pravil neki glas. »Zdaj je čas.«

(Dalje.)

Ali se bo prehrana popolnoma spremenila?

V Cesarskem prehranjevalnem inštitutu v Tokiju kraljuje in dela profesor in doktor Saiki, ki tudi evropskemu in ameriškem znanstvenemu svetu ni neznan, saj je več let bil nameščen pri Zdravstvenem uradu Zveze narodov v Zenevi in predaval na univerzih v Parizu, Berlinu, Londonu, Hamburgu in v Ameriki.

Tega svojevrednega reformatorja in revolucionarja poslušala nedeljo za nedeljo na milijone japonskih žena, katerim narekuje recepte za enotno, koncentrirano in skrajno ceneno hrano.

Dr. Saiki hoče japonskemu narodu dati ceneno in zdravo hrano, sestavljeno po vseh ugotovitvah moderne zdravstvene znanosti. Istočasno hoče spravi ti japonsko prehrano v sklad z množico hrane, ki jo japonska zemlja daje narodu pri najpridnejšem delu na razpolago. Da bi jo čim lažje dosegel, zahteva, da se trgovina z živili proglasi za državni monopol. Za primer velike sile, ki bi nastala v primeru vojne in blokade, pa boče kar največje število ljudi kolektivno prehraniti, če mogoče cele občine iz ene same kuhinje.

Nova in enotna prehrana.

Ideje nove prehrane japonskega naroda so dali prav za prav nemški zdravniki. Japonske zdravstvene oblasti so že v prejšnjem stoletju spoznale, da je prehrana Japoncev slaba in da zaradi nje trpi rast njenega prebivalstva. Leta 1882. so zato poklicali komisijo nemških zdravnikov, ki je nujno svetovala spremembo hrane. Po nasvetih te komisije je japonska armada prehrano svojega vojaštva takoj izboljšala, nemogoče pa je bilo japonskemu kmetu dati več zelenjave in rib, kar so svetovali nemški zdravniki. Revščina, v kateri je živel japonski kmet, je vsako reformo in izboljšanje prehrane onemogočilo.

Japonci se hitro množijo, nočejo pa se izseljevati. Gostota prebivalstva na japonskem otočju zato stalno narašča, z njo pa postaja vprašanje prehrane vse težje. Zelja in cilj dr. Saikija pa je vprav ta, da bi našel možnosti za prehrano vedno naraščajočega japonskega prebivalstva in da bi njegovo prehrano spravil v sklad z močmi, možnostmi in potrebami japonskega gospodarstva.

Tihi, pa zato vztrajni predhodnik v revoluciji prehrane Saiki, je mnenja, da se večina ljudi napadno hrani. Zato hoče vso prehrano postaviti na znanstveno podlago in z uvedbo enotne hrane najti sredstvo proti gospodarski stiski. Eksport japonskih industrijskih produktov je namreč možen le pri njihovih nizkih cenah, nizke cene pa je mogoče doseči le z nizkimi delavskimi plačili, ki se zopet morejo zažati le pri cenejši prehrani japonskega delavstva.

Zanimivi poizkusi.

Z dolgoletnimi poizkusi in merjenji je Saiki ugotovil, koliko energije potrošijo pripadniki posameznih japonskih poklicev. Te svoje poizkusence ljudi, 3000 je bilo takih, je Saiki zaprl v posebne aparate, v katerih so morali opravljati svoje vsakodnevne posle. Po končani poizkusni dobi je analiziral zrak, ki ga je človek v poizkusnem aparatu izdihal, in na podlagi te analize je mogel ugotoviti, koliko kalorij je bilo pri opravljenem delu porabljenih. Na podlagi vseh zbranih števil je Saiki izračunal teoretično porabo kalorij delovnega Japonca. S temi rezultati pa je dobil tudi možnost za izračunavanje in določitev enotne prehrane. Ti poizkusi so dali zanimivo ugotovitev, da porabi največ kalorij policist, ki mu sledi po porabi kalorij težak, temu pa kontrolor cestne železnice in učitelj. Ti poizkusi so tudi dokazali, da porabi telesni delavec več kalorij kakor duševni, da pa si slednji mnogo počasneje odpočije kot prvi.

Kosilo za 1.70 din.

Saiki je ideal nikakor ni, da bi vsi Japonci vsak dan jedli z enotnega jedilnega lista. Ze sedaj ima namreč sestavljenih nad 500 jedilnih listov za enako število zajtrkov, obedov in večerj. Vsak recept je različen, vsebujejo pa vsi enako število kalorij, in kar je najzanimivejšo, noben obrok s teh jedilnih listov ni dražji, kakor 16 jenov (po cenah leta 1935), kar bi v našem denarju znašalo 1.70 din. To se pravi, da bi se Japonci mogli zadostno prehraniti s 1.70 din na dan.

Za sestavo teh 500 receptov je bilo treba gigantiske dela. Dr. Saiki je najprej preiskal 600 različnih hranil, da je dobil število kalorij, ki jih te snovi tvorijo v človeškem telesu. Nato je sestavil tabele s cenami teh snovi. Šele potem je mogel sestaviti vseh 500 jedilnih listov z 1500 različnimi obroki, katerih eden stane največ 16 japonskih jenov.

Dr. Saiki pri svojem delu za reformo japonske prehrane nikakor ni osamljen. Oblasti so njegovemu delu izredno naklonjene in z njim vred dela 250 japonskih znanstvenikov. Ogromno delo vseh teh ljudi daje dan za dnem nove rezultate, ki naj pridobijo japonsko ljudstvo za nov način prehrane, ki je že prodrl v mnoge japonske to-

varne, šole in bolnišnice, pa tudi preproste plasti japonskega ljudstva že pričenjajo kazati razumevanje za Saikijevo reformo.

Prehrana za primer vojne.

V Saikijevem prehranjevalnem inštitutu študirajo tudi vprašanje prehrane v primeru vojne, če bi uspela blokada nasprotnikov Japonske. Po hranilni vrednosti preizkušajo sedaj vse tiste rastline in meso živali, ki so jih Japonci doslej kot hrano odklanjali. Celu s kačami je Saiki poizkusil. Rezultat pa, kar se kaže, je bil ta, da je obakrat, ko je užival na poseben način pripravljeno kačje meso, obolel in da je za več mesecev obležal v postelji. Kljub temu pa pravi, da bo s kačami še poizkusil. V inštitutu hranijo slike vseh rastlin, ki rastejo na japonskem otočju. Vsi užiti deli teh rastlin so posebej označeni. Vse, kar raste na Japonskem, naj v primeru sile služi prehrani japonskega prebivalstva. Tudi meso psov, mačk in polžev bo po Saikinem mnenju v sili prišlo prav. Celu tako daleč je šel, da ni odklonil niti mesa podgan, ki ga je treba seveda na poseben način pripraviti.

Nas ne bi vprašanje te Saikine reforme v prehrani toliko zanimalo, če ne bi vedeli, da je Saiki na iskrena želja, da bi se po novih metodah naj ne hranili le Japonci, marveč, da bi mu v tej revoluciji v prehrani sledili tudi drugi narodi v Evropi in Ameriki. Zelo verjetno je, da mu tudi pri popolnem uspehu na Japonskem drugi narodi ne bodo sledili in da bodo zlasti Slovenci rajši ostali pri kranjskih klobasah in kislem zelju in si prav nič ne bodo želeli kakih Saikinih pasjih in mačjih pašet.

Iz Spodnje Štajerske

Kakšne slovenske knjige lahko obdržijo. Od 26. do 31. maja se je vršilo po vseh občinah na Sp. Štajerskem oddajanje slovenskih, srbskih, angleških in francoskih knjig, tudi šolskih, časnikov itd. Vse občine so izdale razglase, da smejo ljudje doma obdržati izmed šolskih knjig samo matematično, potem družinsko kroniko in knjige zgodovinske vrednosti, vse drugo pa oddati.

V Mariboru primanjkuje gasilcev. Poveljstvo mariborske gasilske čete izdaja v Marburger Zeitung neprestano pozive za priglasitev moštva, ki pa nimajo veliko odziva. Gasilsko četo še vedno vodi dr. Schmiderer.

Uvedba potovalnih nakaznic za živila. Od 1. junija dalje se ne dobi v nobeni gostilni in lokalni jedilni brez kart. Vpeljane so tudi posebne karte za potovanja, s katerimi dobe potniki v drugih mestih v gostilnah jedila.

Bolnišnica bratovske skladnice v Trbovljah. Je izpremenjena v javno bolnišnico. Vodstvo je prevzel zdravnik, ki je prišel iz Grada.

Vodja lovstva in ribištva. V Nemčiji imajo posebne voditelje tudi za lovstvo in ribištvo. V smislu tega se organizira sedaj tudi lovstvo in ribištvo na Spod. Štajerskem pod vodstvom mariborskega odvetnika dr. Kupnika.

Trboveljski premost za Maribor prevažajo sedaj po železnici samo do razstreljenega tunela pri Sl. Bistrici, kjer so ga nasuli že ogromen hrib. Ko bo tunel izkopan ter bo železniška zveza spet obratovala, ga bodo naložili na vagonce ter vozili naprej.

Laško pivo se izvažajo sedaj v velikih množinah na Hrvatsko, zlasti v Zagreb. Zato je na Spod. Štajerskem konzum piva precej zmanjšal ter dobe gostilničarji le razmeroma majhne količine.

Naval na Borzo dela je izreden ter se morajo ljudje nastavljati po šest in več ur, da pridejo na vrsto. Vse namestitve v zasebnem gospodarstvu posreduje sedaj namreč edino ta ustanova (Arbeitsamt), povpraševanje po delu pa je kljub temu, da so bili poslani že veliki transporti delavcev v nemške pokrajine, še vedno izredno veliko. Zlasti pritisakovalci, ki so bili zaposleni poprej v ustavljenih industrijskih podjetjih.

Novice iz Belgrada

Pošte v Srbiji in Banatu poslujejo. Z dnem 19. maja so pričele poslati pošte, ki se nahajajo pod upravo komisarja za poštno ministvo v Belgradu. Telefonski in brozajni promet še stoji, le med Zemunom in Belgradom je odprt telefon tudi za zasebne pogovore.

Gasilci odstranjujejo nevarne podrtine. Kljub temu, da so na belgrajskih ulicah zaposlene številne kolone ujetnikov in judov, ki čistijo ceste ter odstranjujejo porušene stavbe, je še povsod vse polno podrtin, ki ogražajo ljudi na cesti. To so zlasti razni balkoni in nadzidki na izgorelih in razbitih hišah, ki pretijo, da se bodo vsak hip zrušili na ulico ter pokopali pod seboj vse, kar se tam v tistem hipu nahaja. Belgrajska občina je sedaj poslala nad te nevarne ostanke mestne gasilce, ki so odstranili nevarne podrtine že v številnih ulicah. Dobro jim služijo pri tem visoke raztezne lestve na avtomobilih.

Velike spremembe v trgovini. Komisar za gospodarstvo je izdal posebno opozorilo, v katerem naglašja, da je Srbija sedaj majhna in siromašna dežela in da se bo moralo zaradi tega srbsko gospodarstvo docela preustrojiti. V zvezi s tem bodo nastale zlasti v trgovini v prestolnici in v večjih središčih velike izpremembe. Vsak srbski trgovec je težil za tem, da bi se naselil v Belgradu ali vsaj v kakšnem večjem drugem mestu, vas pa je ostala popolnoma zanemarjena. Trgovine v teh središčih so se zato kopičile, zato pa so izrabili ugodno priložnost judje ter so dobili na ta način srbsko vas docela v svoje roke. Organizirali so podrobno prodajo blaga po vaseh, nakup živine, svinj, raznih odpadkov itd., od kmetov ter so na ta način obvladali že celo podeželje, ko so se srbski trgovci dušili med seboj v mestih z ostro konkurenco ter propadali drug za drugim. Sedaj se mora srbska trgovina zopet vrniti v vase, ker za vse v Belgradu in ostalih mestih ni več prostora.

Ulice že čistijo in perajo. Prijeto presečenje je pripravila občina Belgrajčanom preteklo nedeljo. Na ulicah so se pojavili veliki občinski tanki z vodo ter so začeli ceste polivati in čistiti. Neznosno prah, ki je že dolgo časa pokrival ceste in trge, je sedaj odstranjen. Čiščenje in polivanje ulic se sedaj redno vrši.

Služkinja: »Tisto stanovanje je danes že zopet prosto.«
»Tega desetdinarskega novca ne lepijtrgem, je ponarejen!« vpije trgovec.
»Prosimo, izvleite sprejeti tega, ta se mi je mnogo bolj posrečil.«

Iz kraljevine Hrvatske

Bosenski muslimani pri dr. Paveliču. Pretekli petek je poglavnik dr. Pavelič sprejel zastopstvo muslimanov iz Bosne, ki mu je sporočilo srčne pozdrave muslimanskega prebivalstva. V svojem odgovoru zastopnikom je dr. Pavelič poudaril važnost Bosne kot naravnega središča Hrvatske in med drugim izjavil, da brez Bosne ni Hrvatske, ni hrvatskega naroda. Na koncu je poglavnik dr. Pavelič zastopstvu obljubil, da bo potoval v Bosno, kakor hitro mu bodo to dopustili državni posli.

Ministrstvo za gozdove se bo preselilo v Banjaluko. Nekateri važni državni uradi se bodo preselili iz Zagreba v Banjaluko, med drugimi tudi ministrstvo za gozdove.

Železniški promet med Nemčijo in Hrvatsko. S 1. junijem se bo začel delni železniški in poštni promet med Nemčijo in Hrvatsko. Z Madžarsko je železniški in poštni promet že normalen.

Čiščenje četnikov. Vse oblasti neodvisne hrvatske države odločno nadaljujejo s čiščenjem četnikov in njihovih ostankov na ozemlju neodvisne hrvatske države. V zgornji Hrvatski je ta akcija že končana. Nedavno so pripeljali v Zagreb 100 četnikov iz Vinkovcev. Tudi v Bosni se obrača na bolje in je opravičeno upanje, da bo to vprašanje v najkrajšem času v zadovoljstvo prebivalstva, ki je željno miru in ima največjo skrb za organizacijo nove države. V Bosni je za sedaj uvedena vojaška uprava in prvi oddelki novo urejene vojske so bili poslani v Bosno. Za tiskovnega komisarja v Bosni je imenovan znani zagrebški časnikar, šef vojaškega tiskovnega urada gosp. Dominik Bumber.

Dolžina krila pred ciganskim sodiščem

Salomonska sodba je bila izrečena pred ciganskim sodiščem kar v senci šatorskih vozov in njihovih pisanih plaht. Stari Mišu se je bil pred nekaj dnevi sporekel s svojo ženo in sleherno prizadevanje njegovih tovarišev, da bi se zakonca pomirila, je bilo zaman. Predmet tega prepira je bila hčerka obeh spričanih zakoncev, mlada, brhka ciganka, ki si je služila kruh s plesanjem in tamburinom na vogalih živahnih mestnih ulic. Stari cigan, njen oče, je pa, držeč se starih tradicij svojega plemena, večkrat oštel svojo hčer, da ima prekratko krilo, ki da vpliva nespodobno, posebno še pri plesanju. A občinstvo je bilo drugačnega mnenja in jim je bila ciganka navzlic temu jako všeč, tako da so ji pridno polnili krožnik z drobižem. Ciganova družina se je razdelila zaradi prekratkega krila v dva tabora. Beseda je dala besedo, nastal je krik in vrišč in slednjič so padali tudi krepki udarci. Najbolj pa sta se sporekla oče in mati ciganke, pri čemer je mati seveda držala s hčerko. Ko je prišel ta hudi spor pred sodišče, je bila izrečena zares salomonska sodba: polovica krila naj sega do kolen, druga polovica pa do gležnjev. Če je bil oče s tem zadovoljen, tega zgodovina ne pove, breč dvoma pa se hčerka ni ravnala po sodbi.

Najdena in pogrešana kolesa

Kriminalni oddelk javne varnosti na Bleiweisovi cesti hrani v posebni shrambi do 30 koles, ki so bila najdena po raznih krajih v mestu in okolici.

Ob priliki neke lišne preiskave je bilo v začetku maja najdeno v Črni vasi ogrodje moškega kolesa, zeleno pleskano. Ogrodje je brez evidenčne številke. Ni ugotovljena tudi ne znamka kolesa. Nosi pa tovarniško številko 1.151.313 ali pa 1.151.315, ker je zadnja številka izpuščena. Na kriminalni oddelk je bilo dalje pripeljeno rumeno pleskano moško kolo z novimi plašči. Brez tovarniške znamke in številke. Kolo nosi evid. številko 2-139.290-1. Zraven kolesa je bila dobljena knjižica na ime Anton Zabajek, pleskar, Dobrunje 17. Po tej knjižici bi bilo to kolo znamke »Puch« s tovarniško številko 206.263. V Koseskega ulici je bilo 25. maja najdeno kolesno ogrodje znamke »Brilliant«, rdeče pleskano, tov. št. 300, brez evid. številke. Kolesa in bilanca so bila odstranjena. Kolo znamke »Suprema« je bilo najdeno brez evidenčne številke. Tov. številka 46.308.

Objavljen je bil 28. in 29. t. m. seznam nekaterih pogrešanih koles. Seznam navaja 34 koles različnih tovarniških znamk in evidenčnih števil. Ta kolesa predstavljajo vrednost 39.500 din. Nekatera so popolnoma nova in najnovejših sistemov, druga že ohrabljena in starejših znamk. Ta kolesa so lastniki pogrešili v času od 14. do 26. maja. Največ, prav rekodno število koles je izginjlo 21. maja, ko so jih nastoli kar devet, 23 t. m. jih je bilo 7 in 21. maja šest. Pogrešana so bila prav nova kolesa. Tako: Črno pleskano kolo »Axax«, vredno 1550 din, tovarniška številka 807.129, brez evidenčne številke, z diamno svetilko. Lastnica Združene oprekarne na Brodu. Sivo pleskano kolo »Diamant«, vredno 1800 din, tov. številka 1.988.026, lastnik Anton Štern. Kolo »Puch«, svetlo modre barve, evidenčna številka 2-194.675-1, vredno 2200 din. Lastnik Ivan Škrbec.

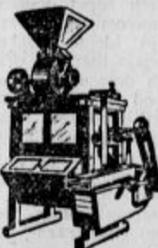
Iz neke garaže v Strossmajerjevi ulici je nekdo dimenzije gum 34 krat 7 in 43 krat 2. Svarinjo oddajali tri gume znamke »Pirelli« v vrednosti 42.000 pred nakupom. Čudno zgodbo je doživela avtoguma, ki je bila ukradena nekemu avtoprevozniku Guma je bila vredna 5000 din. Neki mladenič jo je prodal najprej prvemu interesentu za 3000 din, ta tretjemu za 3000 in ta zadnjemu za 4000 din. Pri tem so gume našli in jo pravemu lastniku vrnili. Sitnost bodo na sodišču.

Kmetovalci!

Vsak, ki ima namen nabaviti si v letu 1941 TURFAN domači mlin, naj ga šimprej rezervira dokler se dobi še potrebni mlinski material.

Siclan Turnšek

Ljubljana, Medvedova 14

E. I. A. R. — Italijanska radlofonska družba

RADIO LJUBLJANA

NEDELJA, 1. junija: 8 Napoved časa in poročila v slovenski. 8.15 Poročila iz Rima, 8.30 Orgelski koncert, 11. Plesna orkestrska glasba iz sasilke Sv. Oziroma njena v Florenci, 12. Branje in razlaga sv. evangelija v italijanski, 12.15 Branko in razlaga sv. evangelija v slovenski (o. Kr. Skovanič), 12.30 Poročila v slovenski, 12.45 Slovenska glasba, 13. Napoved časa in poročila iz Rima 13.15 Uradno vojno poročilo v slovenski, 13.17 Orkestralni koncert pod vodstvom Mo. Gallino (prenos iz Rima), 14. Poročila iz Rima, 14.15 Pevski spored: Innocenzi Spranzi; Pevec za vse; Chiri, Tettoni; Fiorentinski zvonovi; Rampoldi, Morbelli; Nekoliko pesnjev; Ravasini, Mendes; Prebujenje arca; Vidales; V teni; Calzia, Frati; Ko sem te srečal; Rolando; Platone; Kmečki valček; Goullani, Bracchi; Alfred, Alfred; Schisa, Malatesta; Ko me gledaš, 14.45 Poročila v slovenski, 17.15 Kmetijsko predavanje, 17.35 Slovenska glasba, 18. Prekinitev oddaje, — 19. Govorimo italijanski Poučaje g. prof. dr. Stanko Leban, 19.30 Poročila v slovenski, 19.45 Pisana glasba; Suppe; Pesnik in kmet; uvodna glasba; Strauss; Glasba vsestrilja; Ranzato; Violine govori violončelu; Leonard; Serenada cvetlice, 20. Napoved časa in poročila iz Rima, 20.15 Operna glasba; Catalini; La Wally, preljudi; Bellini; Mesečina (No. veruj, da te obožujem); Verdi; Otelo (Verujem v jezega boga); Rossini; Semiramis, Uvodna glasba, 20.30 Operna glasba, 21.15 Poročila v slovenski, nato konec oddaje.

PONEDELJEK, 2. junija: 7.30 Poročila v slovenski, 7.45 Pevski spored: Rucione, Bertini; Nikoli; Fusco; Galdieri; Serenada; Chillin, Valabrega; Iščem neka; Blasco, Marchion; Vedno te ljubim; Grigada; Ali se šalite, mojster!; Buzzacchi; Noč; Benedetto, Bonfanti; Zaljubljenja Villanella; Taccagni, Ammirata; Tvoj glas, 8. Napoved časa, 8.15 Poročila iz Rima, 12.30 Poročila v slovenski, 12.45 Slovenska glasba, 13. Napoved časa in poročila iz Rima, 13.15 Uradno vojno poročilo v slovenski, 13.17 Orkestralni koncert pod vodstvom Mo. Petralia, I. del, 14. Poročila iz Rima, 14.10 Orkestralni koncert pod vodstvom Mo. Petralia, II. del, 14.45 Poročila v slovenski, 17.15 Koncert violončeliste; Bruno Vitali, 17.45 Sopranistični koncert; Lidija Valle, 18. Prekinitev oddaje, — 19.30 Prekinitev oddaje, — 19.30 Poročila v slovenski, 19.45 Slovenska glasba, 20. Napoved časa in poročila iz Rima, 20.15 Reprodiciran koncert; Liszt; Madžarska rapsodija št. 2; Suppe; Lahka konjenica, uvodna glasba; Giorio; La Gioconda (Ples ur), 20.40 Koncert orkestra pod vodstvom Mo. Zeme, 21.15 Poročila v slovenski, nato konec oddaje.

TOREK, 3. junija: 7.30 Poročila v slovenski, 7.45 Slovenska glasba, 8. Napoved časa in poročila v slovenski, 8.15 Poročila iz Rima, 12.30 Poročila v slovenski, 12.45 Pisana glasba; Escobar; Tretji del iz suite ritmika; Cortopassi; Ljubna pozivaja; Consiglieri; Dubat taborijo; Amadei; Pesem vođe; Petralia; Cistost, 13. Napoved časa in poročila iz Rima, 13.15 Uradno vojno poročilo v slovenski, 13.17 Simfonični koncert, 14. Poročila iz Rima, 14.15 Orkestralni koncert pod vodstvom Mo. Angelinija, 14.15 Poročila v slovenski, 17.15 Koncert tria Ambrosiano, 17.40 Operna glasba (prenos), 19.45 Slovenska glasba, 20. Napoved časa in poročila iz Rima, 20.15 Leonavali; Giunco, opera in enem dejanju (prenos v P. P. Osche in izvaji); Nedda — Iva Pacetti, Canio — Beniamino Gigli, Tonio — Mario Basilio, Penpo — Gius. Nensi, Silvio — Leone Paol. Orkester vodi Mo. Franco Ghione, zborovodja Vittore Veneziani, 21.15 Poročila v slovenski, nato konec oddaje.

Seznam

rekvirirane živine, vozov in opreme iz občine Preserje, okraj Ljubljana

Vol, štiri leta star črne barve, po križu malo rjav, temna rogova, brez žiga. — Vol, 5 let star, črnkastose barve, kratkodiak, ravna in naprej upognjena rogova, in sta proti koncu bolj temne barve, brez žiga. — Dve volovi vski v pregi, voz z lojtrami, zavora, prednji orki, kolesa, evidenčna tabla z naslovom Brancelj Janez, Gorica, občina Preserje št. 179. — Voz z lojtrami, prednji kolesi široki, zadnji ozki, zavora žig 79. — Voz, stara avstrijska kareta, jelova stanga, lojtra, brez zavor, žig 56. — Voz popolnoma lesen, zavora zadaj, zadnji trakteljni novi, ročice nove. — Voz z lojtrami, pesta na vijake, zavora zadaj. — Voz z lojtrami, močan, zadnji del rdeče barvan, prednji kolesi novi, zavora prednja in zadnja. — Voz z lojtrami, zadnji del zeleno barvan, zavora zadaj skorj soro. — Voz z lojtrami, oje gibljive, svirga na koncu ojesa nepripravljene, zadnji kolesi zeleno barvani, zavora zadaj. — Voz z lojtrami, zavora zadaj skorj soro, žig 88. — Voz z lojtrami, zavora zadaj, žig 89-99. — Voz z lojtrami, lesene stremenice, prednji del na aks, zadnji del lesen. — Kobilica Publica bele barve, med zadnjima nogama kot prst velika goba, oprema, domnevi žig 56. — Konj fuk s, na glavi liso v obliki podkve, žig 86. — Konj šimel, bele barve, muhast, na desni zadnji nogi pod kolonom namska kost, žig 73. — Konj fuk s, velika lisa na glavi, prednje kolenca eno bevo, drugo črna, na zadnjih nogah pa ravno obratno, žig 19. — Kobilica fuk s, lisa na glavi, na križu izpadla dlaka, žig 88, oprema žig 88. — Konj p r a m, mala zvezda na glavi, zadnje desno kolenca belo in malo bele dlake nad kopitom, na levi strani spodnje čeljusti kot oreh velika bula, domnevi št. 23, oprema ima na levi klestri št. 12 M. — Kobilica fuk s, na glavi malo liso žig 82 ter oprema. — Kobilica svetlordeče barve, zadnja leva noga bela, oprema, domnevi žig 10. — Konj fuk s, lisa na glavi, vis. 160-174, 6 let star, z opremo, domnevi žig 62 A. — Konj p r a m, ziva silva pomešana z rjavo, na prednjih nogah sklenjeni podkve, na spodnji željdi na desni strani malo bula, oprema, desni domnevi žig št. 68. — Kobilica fuk s, lisa na glavi, v očesu pod punčko bela lisa, zadnje noge v kolenu znortraj spileste kosti, oprema vse z žigom 83. — Kobilica p r a m, vis. 164-177, 12 let star, z opremo, domnevi žig 29. — Konj fuk s, desna zadnja noga visoko bela, vis. 165-167, 10 let star, z opremo, žig 79. — Konj p r a m, lisa na glavi, vis. 167-190 u 10 let star, v usseh bele pege, jezik nažrt, žig 73. — Konj fuk s, zvezda na glavi, na levem zadnjem stegnu goba, domnevi žig 61. — Konj rdeč, brez žiga, vis. 162-178, star 8 let, na zadnji levi nogi rigan, — Kobilica p r a m, dorata, na desno oko slepa, žig 78, ter oprema z istim žigom. — Konj š a r g o, svetlordeče barve, vis. 160-674, 5 let star, žig 736. — Konj p r a m, kostanjeve barve, na levi strani prednje noge mala bula, z opremo, žig 80. — Voz z lojtrami, zavora zadaj, žig 2991. — Konj črne barve, žig 81 z opremo. — Konj p r a m, kostanjeve barve, bela črna na glavi, leva prednja noga malo bela nad hinceljem, leva zadnja noga visoko, na vis. 168-188, 10 let star, brez žiga, z opremo, desni domnevi žig št. 81 mel, bele barve, pomešana s črniimi diščami, spodnja ustnica malo bela, pristržen rep, žig 240.

Za vsako najdenih živali, opreme in vozov dajo prizadeji posestniki, katerim živina manjka, primerno nagrado. Poasnila naj se pošljejo občini Preserje, okraj Ljubljana.

Cenienim naročnikom sporočam, da sem kilepasko in vodovodno inštalacijsko delavnico preselil iz Tyrševe ceste na Kavškovo 18. Se pripravim za nadaljnjo naklonjenost Jože Mihelič

Zahvala

Vsem, ki so z nami sočustvovali in nas ob bridki izgubi našega preljubljenega sinčka

Franceta

tolažili in ga spremlili na njegovi zadnji poti, g. župniku Zajcu za govor, se najtolesteje zahvaljujemo. Posebno zahvalo g. pr. dr. Lavriču, drugim zdravnikom in čč. sestram v Leonišču, zg. profesorjem, g. katehetu in součencem za krasen venci ter vsem onim, ki so nam pomagali v težki uri.

Črmošnjice - Novi Tabor, 31. maja 1941.

Zalujoča družina Matzelle.

Po zgornji Italiji

Popotni spomini

Ni še tako daleč za mano. V polpreteklih letih, ko je bilo srce še bolj podjeto. Spomini pa še niso zamrli. Če zaprem oči, drvim v brzcu po beneških poljih med murvami in trtami, plovem v gondoli po Canal Grande, strmim nad lepoto in veličastnostjo Markovega trga, v sanjah se spremljam po nebotični stehi milanske katedrale, vozim se v soparni poletni vročini čez širna lombardska riževa polja in zrem s Ponte Umberto v Torinu v kalne valove deročega Pada. So spomini, ki ne ugasnejo nikoli...

V Trstu sedim prvi večer zgoraj pri sv. Ivanu v prijazni domači družbi pri časi terana, na predvečer domačega župnega patrona. Vse hiše razsvetljene, morje lučic in raznobarnih balončkov je odsevalo prav do vrha kraške planote. S cerkvenega stolpa je pozvanjalo globoko v noč. Domač tržaški praznik.

Prihodnje jutro pa sem zopet sedel v brzovlaku, ki je drvel s silno brzino po plodni beneški ravnini. Koruza, žito, murve, trta. Ve selop obdelano, dobro izvedena kanalizacija. Gledam na uro, primerjam z voznim redom in opazim, da vozimo s povprečno brzino 80 km na uro. Železniške vozne cene so v Italiji zelo nizke in se na večje razdalje izdatno znižajo. Za nami ostajajo Cervignano, S. Giorgio di Nogaro, Latisana, Portogruaro, S. Donà di Piave... Sama znana imena iz svetovne vojne. Vojni spomini. Na obeh bregovih Piave so na hišah in visokih tablah napisali: »Fiume sacro alla patria« (Reka sveta domovini). Od postaje Mestre, važnega železniškega križišča, smo se vozili po 5 km dolgem železniškem in cestnem nasipu do beneške centralne postaje.

Pri kraljici morja

Benetke. Čarobna kraljica morja. V slutnjah zasanjana, v srečo občutena, od pesnikov opevana, od domačinov in tujcev oboževana. Skozi davne veke neomejena vladarica morja in kopnega. Vsa prelestna in bajna. Vse to je za nami, za sivim zastorom zgodovine, vendar pa je in vedno ostane — *Venezia la bella*.

Vkrcam se na vaporetto, majhnem transportnem parniku, v bližnjem Canal grande, ki je glavna prometna žila tega lagunkega mesta. Veliko tišino in svetli mir prekinjajo od časa do časa edino le klici gondolirjev in rezki žvižgi parnikov, ki nadomeščajo promet električne cestne železnice in avtobusov. Sicer pa nobenega ropota in hrupa, ni vozov in avtomobilov, niti nadležnega cestnega prahu. Ze ob Canal grande, ki se vijuga skozi mesto, občuduješ veličastne palače in stavbe, umetniške skulpture, stoletne zapuščine nekdanjih beneških patricijev. Obe polovici mesta veže več mostov, med njimi značilni, starodavni *Ponte di Rialto*, ki je zrl vse drugačne čase nekdanje mogočne beneške republike. Na nadaljnji vožnji strmi oko na eno izmed najlepših beneških cerkva, na *S. Maria della Salute*. Velikanska kupola, kakor bi plavala v značnih višavah.

Veličasten in nepozaben je vtis, ko stopiš prvič na *Markov trg*. Kakor bi stal v čarobni bajki na pragu velikanske, prekrasne dvorane! Lepote in harmonije tega, znabiti najlepšega trga na svetu, ni moč opisati. Tu moraš samo gledati in uživati. Markov trg je središče in zbirališče mesta, kamor se vedno iznova povračaš. Vzhodno stranico trga zavzema veličastna bazilika sv. Marka v bizantinskem slogu. Krona jo pet kupol. Pred cerkvijsko stoji trije po 20 m visoki bronasti stebri. V tlaku pred cerkvijsko, samo nekaj metrov pred portalom, je vklesan napis: *Bomba austriaca 4. IX. 1916*. Vržena je bila v svetovni vojni iz avstrijskega letala, pa razen globoke kolanje v tlaku ni napravila nikake škode.

Stojiš pred to edinstveno hišo božjo na svetu in poslušša cicerona, ki vpije, razkazuje, kriči, razlaga in pretvarja zgodovinske dogodke in letnice, vse to pa z nekim dostojanstvom. Con grandezza. Kolika lepota! Kakšno bogastvo! Kar je imel Orient v dobi križarskih vojn bogatega, dragocnega, umetnega, vse je tukaj. Bronasti konji nad portalom, masivni portal v bronu s srebrnimi vložkami iz Carigrada; krasni stebri, ostanki Salomonovega templja, pala d'oro, več metrov visoka in široka plošča iz masivnega zlata in srebra, posejana z dragocnimi kamni, ocenjena pred desetletji s 25 milijoni zlatih lir, vse to iz Carigrada, Jeruzalema, Smirne in z otokov Egejskega morja. Notranost cerkve te očara. Velikanske so njene dimenzije: dolžina 76 m, širina 80 m. Najrazličnejših stebrov je nad 500. Bazilika je mešanica slogov: romanskega, grškega, gotskega, bizantinskega. Vendar pa se spajajo vsi slogi skupaj v slikovito harmonijo. Na stenah reliefi, zlato, srebro, bron, skulpture, mozaik. Samo mozaika je na cerkvenih stenah zunaj in znotraj nad 4200 m². Tla so iz marmorja in mozaika. Opaziš, da niso ravna, temveč imajo precejšnje vdolbine in se spomnisi prerokovanja, da bodo Benetke nekoč izginile pod morsko gladino. Mogoče je bil prvi opomin baš l. 1902, ko se je zrušil stari *Campanile di S. Marco*, ponos in slava vseh Italijanov. Kmalu nato so postavili nov, 100 m visok Markov stolp s prostovoljnimi prispevki vse kraljevine Italije. Na Markovem trgu stoji še kraljeva palača in palača beneških prokuratorjev. Procurazie Vecchie. Tri stranice trga obdajajo stebrišča, posebno primerna kot pokrita šetališča ob slabem vremenu. Tu se nahajajo najrazličnejše trgovine z bogatimi izložbami. Na desni strani Markove cerkve se nahaja manjši trg, *Piazzetta*. Tu stoji zgodovinska doževa palača *Palazzo Ducale*.

Veličasten dom so si postavili poglavarji beneške republike. Marmor v najrazličnejših barvah, dolga stebrišča in stopnišča, verande in balkoni, antična umetnost, da oko začudeno strmi. V teh sijajnih dvoranah so nekdanj bivali in zborovali mogočni beneški doži ter ostali beneški mogočnejši in aristokrati. Ostal je še ta zunanji sijaj njihove diktatorske vlade, ostala so še imena: Marco Polo, Apostolo Zeno, Marco Foscarini, Pietro Bembo, Enrico Dandolo... Mogočni in resni zro iz zlatih okvirjev na tuje popotnike in plebejce. Ostala je tudi še odprtina s le boche del leone, levje žrelo, v katero so metali denuncianti tajne anonimne ovadbe... Velik del svoje neomejene oblasti so opirali beneški vladarji na ovadbe, nasilje in kri. V dvoranah visijo po stenah krasne slike, portreti poedinih dožev in papežev, upodobljeni dogodki iz davne preteklosti beneške republike, vojni prizori. Nato sledi dvorana, kjer so sodili politične nasprotnike, zločince in osumljence, potem pa ona, kjer se je izrekala obsodba. Iz prvega nadstropja vodi glasovit »*ponte dei sospiri*«, most vzdihljajev; skozi njegove odprtine so obsojenci poslednjič gledali sinje nebo in morje. Spodaj v podzemlju so ječe, »*pozzi*«, vodnjaki.

Nato pa gor na Markov stolp, kamor te dvigne vzpenjača v 54 sekundah, kakor je pri vходу označeno. Za vožnjo gor in dol plačaš nizko ceno 3 lire, pešci po stopnicah plačajo eno liro. S stolpa se ti nudi čudovit razgled na mesto in lagune. Na vrhu stolpa je majhna trgovina razglednic in raznih spominkov. Tu sem doživel primer poštenosti, ki se me je prijetno dojmil. Med papirnatim denarjem sem imel nekaj novčanic precej obrabljenih in zamazanih. In tako sem vrgel pri nakupu razglednic deset lir, misleč, da je novčanica za pet lir. V naglici sem pobral drobšč in sedel k mizici poleg trgovine, da bi pisal. Pa je pristopila prodajalka in mi prinesla še pet lir. Nekaj časa sva se še prerekala, slednjič sem pa le uvidel, da ima prav. Na poštenje kakor na nepoštenje naletiš pač povsod na svetu.

Lido, svetovno znano morskopalnišče. Z *Rive dei Schiavoni* — samo ime še spominja na nekdanjo slovansko pomorsko trgovino — stopiš na vaporetto, ki te pripelje v pol ure na Lido, otok 10 km dolg in komaj 1 km širok. Na otoku vile, parki, šetališča, drevoredi, kopalnišča. Zaradi plitvega obrežja in drobne sipine so kopeli na Lidu zelo cenjene in priljubljene.

Accademia di bell' arti. Stalna slikarska razstava. V dvajsetih velikih dvoranah so razmeščena dela najznamenitejših italijanskih in tujih umetnikov. Vrste se imena: Tizian, Tintoretto, Bellini, Paolo Veronese, Raffaello, Michelangelo, Leonardo da Vinci, Van Dyck, Canova, Tiepolo... Ko gledaš te nebeske umotvore, občutiš globoko v svoji notranjosti, da stojiš na pragu resnice. Tu so oči, ki gledajo, tu so usta, ki se bodo zdaj zdaj odprla in izpregovorila, tu so roke in noge, ki se jim bodo mišice sprožile. Na neki sliki gledaš stopnice, da bi kar stopal po njih navzgor. To že ni več posnetek narave, temveč se približuje umetnost naravi sami in resnici.

Še me je pozneje prevzela velika moč lepote in umetnosti pod jasnim nebom italijanskim. Neki večer grem utrujen od dneve hoje in premnogih vtisov čez Markov trg, ki ga polni večstočliva množica. Morje luči in svetlobe slepi pogled. Na uho udarja veličastna godba. Na železnem odru, postavljenem sredi trga, igra nad sto godbenikov prvovrstne skladbe, ki jih množica nemo in pobežno poslušala pozno v noč. Bolj veličastnemu koncertu še nisem prisostvoval. Pozabil sem na vse, na utrujenost in počitek, saj sem stal na pragu resnice in v slutnjah večnosti...

Še o golobih na Markovem trgu. Na stotine teh drobnih, ljubkih živalic stopica in drobi po prostnem trgu, gruli po strehah in štukaturah palač, se spreletava okrog visokih stolpov in kupol. Tujci imajo s temi kratkimi živalcami posebno veselje. Krmijo jih in se puste slikati z njimi na rokah in ramenih. Vsak popoldan se ti nudi nepozaben prizor: ko odbijeta bronasta moža na starodavnem *Torre dell'orologio*, zvoniku z uro, drugo uro, se dvignejo vse stotine golobov v zrak, napravijo kakor v pozdrav nekoliko zavojev, dokler se ne zbere vsa golobja jata, nato pa se spustijo na zahodnem delu trga na tla, kjer jih krmijo uslužbenci mestne občine. Tredelija izvira baje še izza časov doža Enrica Dandola.

Pozdrav tudi tebi, dobrodušni padrone Antonio, ki si mi tako dobro postregel v meščanski gostilni »*Trattoria al Malamocco*«, bolj z ukusno jedjo in pijačo nego z zabeljenim računom, pa tudi s prijazno in šaljivo besedo. Ze prvi dan si me okregal, ko sem ti omenil, da sem se z liftom dvignil na Markov stolp. Pristen Benečan da gre vedno peš gor, Napoleon je pa celo jahal na stolp. Vse prav in zares. Rad verjamem, toda on ni letal vse dni od zore do mraka peš po starodavnih palačah, po muzejih in galerijah. A rivederci, buon signor Antonio!

Rudolf Dostal.

Kako nastaja dnevnik

Ob besedi dnevnik prav malo čitateljev pomisli, koliko truda in dela je potrebno za vsako številko dnevnika, ki ga površno prečitaš po zajtrku ah po kosilu, nato pa ga kot zastarelega vržeš proč. Nastanek časopisa se začne že pred tiskom in se konča šele takrat, ko ga dobi raznašalec ali pošta.

Zahteve za urejevanje dnevnika so čisto drugačne kakor pri knjigi. Dnevnik je nujno navezan na sposobne ljudi, ki so hitri misli in prožnega duha, ki se ne obotavljajo pred nobeno stvarjo, temveč gredo z bliskovito naglico na delo. Točno je namreč določeno, do katere ure mora rokopis v stroj in kdaj mora postavljeni stavek v tisk. Vsako zavlačevanje utegne biti za list usodno. Kaj bi rekli naročniki, če bi dnevnik ne izšel ob določeni uri, ali če bi sploh ne izšel. V rednih razmerah je dnevnik tudi važen gospodarski činitelj, prinaša politične smernice, pred vsem pa seveda množestvilne informacije.

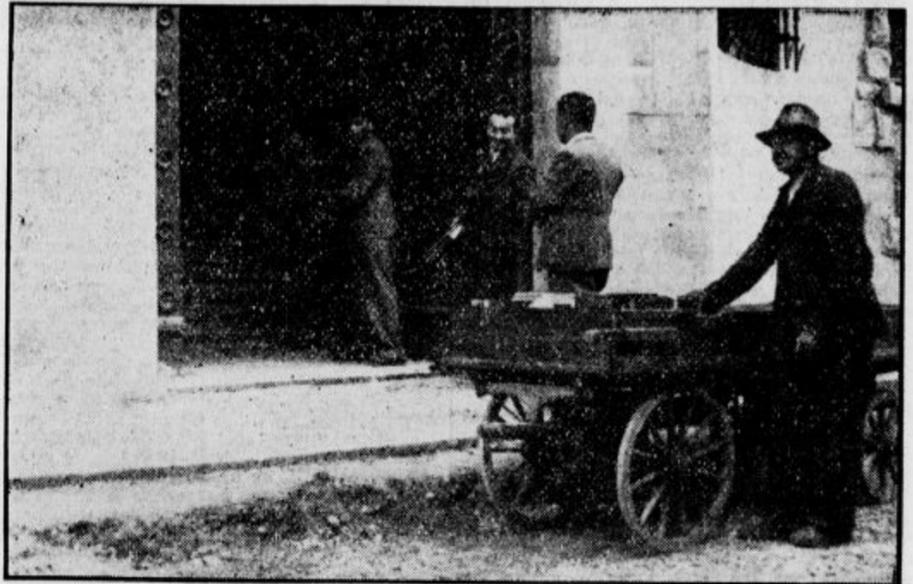
Pri hitrici, ki jo dnevnik zahteva, je mnogo težav. Uredniki imajo razdeljeno delo po posameznih panogah. Eni urejajo zunanje politične novice, drugi notranji položaj, tretji zopet domače novice, literarne novosti in zanimivosti, gospodarstvo, splošne zanimivosti; pišejo idejne članke, splošne zanimivosti po svetu, urejajo literarno prilogo, uganke, šah itd. itd. Vsega dela urednik ne more opraviti sam. On dobiva od listovih dopisnikov, oziroma poročevalcev poročila od vseh strani, jih potem pregleduje, jezikovno popravlja in ureja. Pazi tudi mora tudi, da so poslana poročila v skladu z veljavnimi zakoni. Zato mnoga poročila sploh ne morejo zagledati v listu belega dne.

Za urednikom je na vrsti strojni stavek. On mora biti varen hitro in natančno čitati razne rokopise z nešteti popravki ter jih nato spreminjati v vrste. Večkrat lahko ugotavlja na rokopisih vse mogoče barve svinčnikov in črnil in si tako bogati svoje znanje na področju sodobne tehnike grafičnih izdelkov. Slabi, večkrat popravljeni in prečrtani rokopisi so za stavca največja zmuza in ne škodujejo samo podjetju, ki s tem zamuja dragoceni čas, marveč tudi stavčevim živcem.

Ko je stavek postavljen, ga dobi korektor. Tudi njegovo delo ni kaj prijetno. Od dobrega korektorja se pri listu zahtevajo vse mogoče stvari. Dobro mora obvladati slovnico, biti mora temeljit, vsako malenkost mora pregledati, da mu ne uide kaka napaka, ki jo je naredil »*stikarski škrtac*«. Večkrat poliva korektorja kurja polt ob misli, da mu ni kaka napaka ušla. On namreč odgovarja za tiskarske napake.

S tem pa še zadeva ni končana. Vlt je samo stavek, članke pa je treba zložiti v strani. To dela meter, ki vnaša v stavek tudi korektorjeve popravke. Če hoče imeti meter časopisa dober glas, mora imeti presneto dobre živce. Nad njim namreč ne-

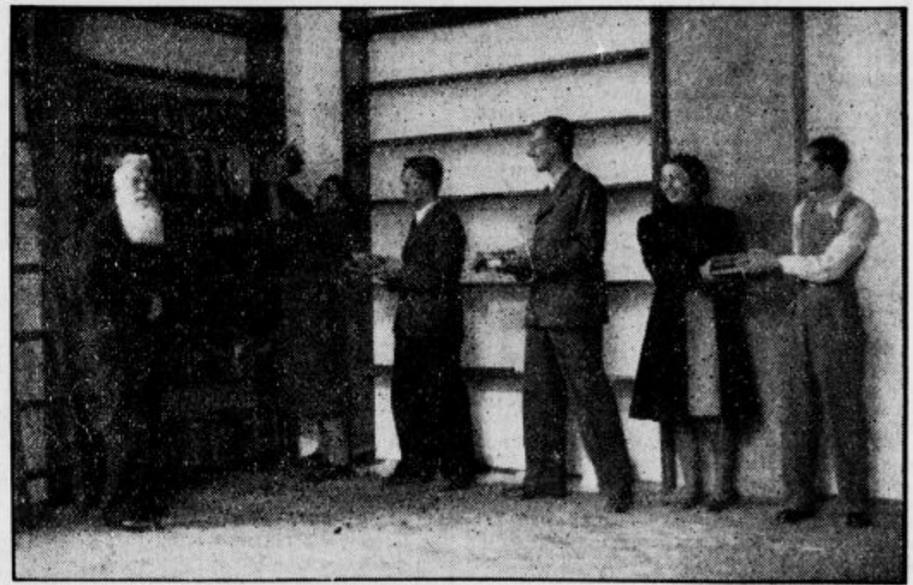
Tako se seli Slovanski seminar v Vseučiliško knjižnico

Knjige iz Slovenskega seminarja vozijo iz glavnega univerzitetnega poslopja pred Vseučiliško knjižnico, kjer je dobil nove prostore.

Da gre delo hitro izpod rok, si podajajo akademski-slavisti knjige iz roke v roko po hodniku —

— da pride nepretrgana veriga do seminarskega uslužbenca Železnika, ki jih polaga na police pod vodstvom voditelja seminarja univ. prof. dr. Nahtigala.

usmiljeno teče ura in ga sili k hitremu delu. Za vsako stran posebej mora zapisati, kdaj jo je zlo-mil. Velika ovira so meterju in urednikom zelo priljubljeni tekstni oglasi. Nekateri oglaševalci so namreč prepričani, da imajo oglasi, posejani med drugimi članki poseben uspeh. Citatelja sicer najprej razdražijo, nato pa ga le premagava radovednost, da jih nazadnje prebere. Težave pa so v tem, ker želi ta oglaševalec, da je njegov oglas ravno v sredi lista, drugi zopet, da je v levem ali desnem vogalu itd., preostali prostor pa mora pač meter izpolniti s preostalim stavkom, kakor ve in zna. Stran mora biti polna, članki se morajo po možnosti iziti na isti strani. Ozirati se mora tudi na tiskarska pravila, ki niso kaj enostavna! Ker mora delati meter po navodilih urednikov, je navadno okrog njega živahno vrvenje in Bog ne daj, da bi imel kurje oči na nogah.

Kaj pa sedaj? Na vrsti je cenzorjev reči svinčnik. Danes so časi taki, da mora biti dobro premišljeno, kaj naj gre v javnost in kaj ne. Ko je s tem končano, gre list v stereotipijo. Stereotiper mora vlti sestavljene strani v ploščo, odgovarja-jočo tiskarskemu stroju. Če opazujemo stereotiperja, ko vltiva zadnje strani, ki so najbolj nujne in vse kaka samo še na njih, bomo videli tudi pri njem zaskrbljene poglede na uro. Tudi on mora imeti zelo mirne živce, vltiti mora namreč strani tako, da bodo uporabne za tisk. V hitrici pa se človeka prerada smola drži.

Ko je delo v stereotipiji končano, pride na vrsto rotacijski strojinik, ki upravlja stroj za tiskanje dnevnika. Njegovo delo je zadnje, zato pa mora skrbeti, da ga čimprej pripravi, kajti uprava že nestrpno čaka, da lahko pošlje list o pravem času naročnikom. Zato mora biti prevratni čarodej, ki naj popravi vse morebitne prevjane domode.

Stroj mora v dir, toda ostati mora uporaben še za prihodnje čase!

Naglica je torej vedno spremljevalka vseh ljudi, ki so zaposleni pri dnevniku. Vse to naj ima pred očmi citatelj, ki udobno sedi in bere list. Mnoge težave, ki so v zvezi z izdajanjem lista, v tem sestavku niti omenjene niso bile. Tako na primer sprejemanje novic iz širnega sveta, ki morajo biti vedno sveže, delo s slikami, reporterska dela, tajniški posli itd. In vse to je skrito, citatelj se bo ob cigareti ali smodki malo pomudil ob listu, nato pa ga bo kot zastarelega odvrnel...

V suhih letih

Časopisje danes povsod obvladuje svet. Vsak človek, ki hoče biti obveščen, kaj se na svetu godi, prav tako pa tudi vsak gospodarstvenik, kulturni delavec itd. mora biti naročen na list, ki ga sproti obvešča, kaj je novega na svetu, kako je v gospodarstvu, kako je na knjižnem trgu, kaj bo zvečer v gledališču itd. Vedno pa temu ni bilo tako. Celo v Ameriki ne. Leta 1830 je ameriškim listom trda predla. Lastnik nekega lista, ki je tistega leta izhajal v Massachusettsu, je naslovil na naročnike, naj poravnajo naročnino, ter je pripomnil, da jo lahko poravnajo tudi z drvmi. Svoj apel je zaključil s temile besedami: »*Prosim, ne pošiljajte mi klad, ki jih sam vrag ne more razcepiti.*« V nekem drugem listu, ki je tekmoval s prvim, je bila naslednjega dne enaka prošnja za drva z opombo: »*Mi bi bili zadovoljni tudi s kladami, ki jih sam vrag ne more razklati. Jih bomo že kako razcepili.*«

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlitna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe

Dobe:
Usnjarskega pomočnika in učena sprejme takoj Gilba Ivan, Kostanjeviča, Dolenjsko.

Uradnika
s popolnim znanjem slovensčine in italijanščine ter strojepisja iščemo. — Reflektiramo samo na prvovrstno moč s prakso. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Perfekten« 8232.

Hlapca
za kmečka dela, sprejem. Ljubljana, Vodnikova cesta 50.

Služkinjo vajeno kuhe
in ljubiteljico otrok iščem za 15. junij. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 8333. b

Mojster
za izdelavo usnatih kovčegov in aktovk — dobi službo takoj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 8327. b

Prodajalko peciva
mlado, neporočeno, iščemo. Oglasiti se je od 11 do 12 v kavarni »Emona«, Ljubljana. b

Hlapca
pridnega, sprejem takoj. Ljubljana, Tržaška cesta št. 16. b

Krojaškega pomočnika
sprejem takoj. Franc Gračnar, Malgajeva ulica št. 12.

Hlapca
poštenega, vajenega kmečkih del in lesa, sprejem. Martinec, Trnovski pristan 2. Ljubljana. (b)

Hlapec in dekla
se sprejmeta na večje poslaste. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Delaven« 8362. (b)

Službe

Jstejo:
Trgovska sotrudnica s dolgo prakso, samostojna poslovodkinja, išče službo. Ponudbe pod »Zanesljiva« na upravo »Slovenca« pod 8189.

Ljubiteljica otrok
s znanjem slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, išče zaposlitev pri malih otrocih. Pomaga tudi v gospodinjstvu. Prosi pismeno ponudbo na naslov: Cvetočič Mery, Predovičeva 30, Moste pri Ljubljani.

Mlada hotelska sobarica
išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna in poštena« številka 8331.

Učitelj
s perfektnim znanjem italijanščine gre tudi na delo za korespondenta, blagajnika. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kavcija« 8332.

Gruppo Assicurativo Italiano
d'importanza, primaria esercitante tutti i rami, cerca per la provincia di LUBIANA

Agente Generale
fornito di vaste relazioni, esperienza assicurativa, referenze. Inviare offerta con curriculum vitae a Casella 664 Z. Unione Publicitaria Italiana, Trieste

Čevljarstvo šteparico
ali umbarigarico sprejem. takoj. Zorak, Gajeva u. 9.

Šofer event. sluga
s velično prakso, zmožen vseh popravil, pošten in zanesljiv. — Z dogovorom grem tudi kot družabnik, vestransko sposoben, kavčija ni izključena. Prosim zaposlitve k osebnemu ali tovornemu avtomobilu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Izredna prilika inkasanta, 8335«.

Kuharica
čista, varčna s daljšimi izpravevali išče mesto v župnišču ali k privatnikom kot samostojna gospodinja. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8318. a

Kupimo
VSAKOVRSNO
ZLATO
SREBRO - PLATINO
BRILJANTE
SVAKOVRSNE SVAKOVRSNE
BISERE I.T.D. STARIŠKE
NAKITE TER UMETNINE
PO NAJVIŠJIM CENAM
SVARA TVRDKA
JOS. EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2
HOTEL SLOH

Čresla
smrekovo in hrastovo, kupi vsako množino po zajamčeni ceni 80 din za 100 kg franko vagon ali usnjarna J. Lavrič, Ljubljana, št. Vid pri Stični.

Stara zlato, zlato zobovje in srebrne kronc
kupujem po najvišjih cenah
A. KAJFEŽ
trgovina z urami in zlatine preselna delavnica za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Lisice in druge kože
divjačine kupuje tvrdu Sever, trgovina z usnjem in kožami, Ljubljana, Florjanska ul. št. 3.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Vsakovrstno zlato briljante in srebro
kupuje po najvišjih cenah
A. Božič, Ljubljana
Franciška ulica 3

Velika Italijanska zavarovalna skupina
ki izvršuje vse panoge zavarovanja, išče za ljubljansko pokrajino

generalnega zastopnika
ki ima obširne zveze, zavarovalno prakso in priporočila. Ponudbe s curriculum vitae je poslati na naslov: Casella 664 Z. Unione Publicitaria Italiana, Trieste.

Prodamo

Štedilnik
rabljen, 2 1/2 plošče, babilno kotlič, se prodaja. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8059.

Radio »Orion 4+1«
nov, poceni prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8265.

Dvojna okna
kompletna, prodam. Poizve se v trgovini Ivan Samec, Mestni trg.

Seno
sladko, suho in na korenini, se poceni prodaja. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8195.

Seno in otavo
več tisoč kg prodam ali posodim poštemu za vrtnice novega sena ali otave. Martinec, Trnovski pristan 22.

Prodaj
Dragoceno 18-kan. zlato uro. — Električni števec 5 Kw, 220 volt. — Velik spalni kauč in 3 bele, skoraj nove zdravniške plašče. Mlekarna, Celovška cesta 153.

Globok otroški voziček
skoraj nov, naprodam. — Sotlar Ivan, Ljubljana, Cerkevna ul. 21.

Zlato uro
ki bije ure, četrti in minute, prodam. Milan Košak Cankarjevo nabrežje 31.

Zajčji štiridelni hlev
poceni naprodam. Malejeva št. 9, Kocjančiči.

Globok in športni voziček
tri šivalni stroj prodam. Mareničeva 3, Moste. 1

Tračnice
dolge 10 in 6.70 m se prodajo. Naslov v upravi »Slovenca« pod 8380.

Sobe

Oddajo:
Pisarniške sobe
tri do štiri, z all brez inventarja, souporabo telefona, kurjave in razsvetljave v centru mesta, se oddajo takoj ugodno v najem. — Ponudbe na oglasni odtok »Slovenca« pod »Ugodno« 8272.

Prazno sobo
oddam. Poizve se Nove Jarše 80, p. Moste.

Krasno neopremljeno sobo
30 kvadr. metrov, v novi komfortni hiši, s posebnim vvhodom iz stopnišča, oddam s 15. junijem ali 1. julijem na Resljevi cesti. Naslov v upr. »Slovenca« pod 8308.

Dve opremljeni sobi
se oddata s 15. junijem. Ljubljana, Bolgarska 17.

Dve sobi
ena lahko opremljena, oddam. Pripravno za pisarno. Naslov v upravi »Slovenca« pod 8363. (s)

Jstejo:
Opremljeno sobo
2 postelji in kauč, s kuhinjo ali vsaj s souporabo kuhinje išče mirna inženjerjeva družina. — Plačilo redno vnaprej. Naslovite na upr. »Slovenca« pod »7000« 8311.

Stanovanja
Oddajo:
Enosobno stanovanje
skromno, za Bežigradom — se takoj odda. Naslov v upr. »Slovenca« 8286.

Stanovanje v vili
trisočno, visokoprtilično, sončno, v centru, oddam mirni stranki takoj ali 1. julija. — Ogled vsak dan dopoldne. Naslov v upravi »Slovenca« pod 8372.

Jstejo:
Stanovanje
eno ali dvosobno, čisto in svetlo, po možnosti v novi hiši, iščeta mirna zakonca za junij. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8336.

Stanovanje iščem
s sobo, kuhinjo in pritikljami za julij ali avgust. Prule ali bližina. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Točen plačnik« št. 8342. (c)

Poizvedbe za živali
2000 dinarjev nagrade
plačam, če dobim nazaj konja, črnkastega fuksa, velikega, z belo liso na glavi in smrkcu, zadnje noge spodaj bele, desno prednje kopito belo, star 12 let, žig 539 ali mogoče brez žiga. Spedičija Turk, Ljubljana.

Iščem dva konja
Pik šimel, mera 169/185, star 15 let, in zelen šimel, mera 164/180, 8 let, na zadnji levi nogi binčelj malo bele. — Sproščiti proti nagradi na Jože Vrhovec, Ljubljana, Poljanska cesta št. 46.

Iščem vola
5 let star, črno liso, žig 265, oddan v art. vojašnici v Ljubljani. Kdor bi vedel zanj, se prosil, da sporoči na naslov: Andrej Frolic, Strmica 4, p. Nova vas pri Rakeku. — Proti nagradi 500 din.

Pozor zaradi vola št. 288!
Dotični posestnik, ki ima v oskrbi vola št. 288, ki ga je dobil na Viču na policiji, naj ga takoj javi na policijo na Vič ali pa lastniku Nagode Matiji, Dol. Logatec 20, drugič se bo proti njemu kazensko postopalo.

2000 dinarjev nagrade
dobi, kdor mi najde konja prama z žigom, star 10 let, rep, griva črna, na prednji desni nogi znak V, na levi — žig 1835, mera 162-182. Kunc Franc, Rovte 95 pri Logatecu.

1000 din nagrade dobi,
kdor mi sporoči, kje se nahaja kobila šimla, je srednje visoka, ima malo grive postrizene, nad levim očesom malo odrgnjena, pod desno nosnico majhno bulco. Plaši se pred avtomobilom. Ivan Burgar, Vnanje Gorice št. 37, Brezovica pri Ljubljani.

2000 dinarjev nagrade
dobi, kdor mi sporoči, kje se nahaja kobila fuksa, težka, na glavi belo liso, noge kocaste, stara 12 let, mera 154-175. Grom Franc, St. Vrhnika 51, p. Vrhnika.

Iščem konja žig 758
Črn šimel, star 6 let, visok 165 cm, dam 1000 din nagrade, Dovč Feliks, Zalag št. 13. (e)

Iščem konja fuksa
slisi na ime Lisko. Ima dolgo belo liso na glavi, visok 159, lepo zraščeni, star 8 let. Ivan Strajkar, žup. Cerknica.

Iščem konja fuksa
z žigom 573, visok 160, star 9 let, z liso, na desno oko mesečno slep, na notranji strani stegna ima znamenje. Oddan je bil v Hrastju 4. bateriji. Razpuščen v Lučnah. — Sproščiti — proti nagradi 1000 din — na naslov: I. Dovč, Slape št. 9, Dev. Mar. Polje.

Iščem kobilo fukso
proti nagradi 1000 din; stara je 6 let, žig 16, oddana v Ribnici bol. četli, na glavi belo liso, rep pristrizen, noge spodaj rumenkaste. Ivan Smale, Breže 24, Ribnica, Dol.

Iščem kobilo
z žigom št. 409 ali brez, črna prama tolarasta, visoka 150, obseg 174 cm, na srednjima nogama nizka kopita. — Oddana na Ježici. Razpuščena v Ribnici. Kdor mi pove kje se nahaja, dobi 1000 din nagrade. — Novak Franc, Ljubljana-Vič 33.

Dva konja, voz in komat
iščem. Konj je črn, z žigom čr je okoli št. 59, star 10 let, lep in povit, srednje velikosti, z zadnjim levo nogo v višini 25 cm belo. V vozu se nosi lepo in slisi na ime »Milan«. — Črn konj, z žigom nekako 1065 do 1077, star 8 let, visok in ozkih prs, z povešenim krizem, glava bolj ozka in z majhnimi očmi, zelo dober voznik in nosi v vozu glavo navzdol ter z njo zelo maha. Slisi na ime »Cvetko«. — Voz je enovprežni, tehta ca 270 kg, in je v zelo dobrem stanju, skoro nov ter je prelepa s sivozeleno barvo, platišča 8 cm. — Komat za težke vožnje. — Kdor me obvesti, kje se konji nahajajo hvaležno izplačam za vsakega konja 1500 din, ako pa pripeče konja 2000 din. Za voz ali komat dam 1000 din nagrade. Hren Alojzij, Ribnica-Dolenjsko

Imam konja
belega, starega 15 do 17 let, nizkega, žig 35, Poizve se ig 50.

Iščem kobilo
šimlo, belo, žig št. 20. — Javiti — proti nagradi — na naslov: Rozi Potočar, Ljubljana, Gosposvetska št. 15.

Konja
št. 2802, 158-169, pram, bela lisa na glavi, z malo zaraščeno odrgnjeno pod krizem, star 16 let, iščem proti nagradi 1000 dinarjev. Windischer Jože starejši, restavrat, Novo mesto, kolodvor.

Proti nagradi 1000 do 500
dinarjev. Občine ali privatniki naj mi javijo, če so tam: 1. Rdeči pram: na čelu bela zvezda, visok 164 cm, šir. 184 cm, 5 let star, žig 464, na plečetu prednje noge buja. 2. Rdeči pram, desno oko nekoliko pokvarjeno, noge nekoliko ploske, visok 153 cm, šir. 173 cm, 8 let star, žig 99. 3. Rdeči pram: na čelu bela zvezda, 5 let star, visok 148 cm, šir. 162 cm, žig 267. Grill Avgust, Poljane 28, p. Toplice-Novomesto.

Kobilu šimljo z žigom 9
imam v oskrbi. Lastnik naj se zglast pri Kramar Janezu, Gor. Kamne, p. Mirnapeč.

Lepo nagrado dobi
kdor mi sporoči, kje se nahaja kobila fuksa, težka, na glavi belo liso, noge kocaste, stara 12 let, mera 154-175. Grom Franc, St. Vrhnika 51, p. Vrhnika.

Iščem konja žig 758
Črn šimel, star 6 let, visok 165 cm, dam 1000 din nagrade, Dovč Feliks, Zalag št. 13. (e)

2000 din nagrade
dam, kdor mi najde konja, vranca, brez vsake lise, visok, vitek, močne postave s števil. 1866, ki je morda sedaj izdrgnjena. Se posebno nagrado dam, kdor mi najde kompletan komat, na kleštri pločevinast znak K. K. ter voz z žigi na ojesu K. Kovač, ravno tako na sprednjih in zadnjih trakelnih ter deskah. Sproščiti na K. Kovač, Stari trg pri Rakeku.

Iščem konja prama
žig 186, grivnat, na čelu malo bele diake, leva zadnja noga belecij bel, na levo oko slep, star 12 let. Sproščiti proti nagradi 500 din na: Ana Grden, Martinja vas 7, p. Velika Loka.

Nagrado dobi
kdor mi izsledil konja sira, žig 11 ali brez žiga, črn in je naškropljen z belo diako. Naškropljen je bolj proti glavi. Na glavi ima belo zvezdo. Star 5 do 6 let; srednje postave, Petelin Ivan, Borovnica št. 108.

Iščem konja
rdeč šimel (sirašt), brez žiga, zadnja desna noga bela, ima malo zatekle zadnje noge in krč, da večkrat močno toče. — Sproščite proti nagradi: Jože Gregorka, Sap 19, Vrhnika.

1000 din nagrade
dam za vsakega konja: žig 356, rudeč fuksa z dolgo liso, rudečo grivo, rep rudeč, glavo nosi nizko, hodi zadaj široko, ko je vprežen, se malo muza, če sreča človeka, visok 155, čez pas 180, star 8 let, žig 352. Svetel fuksa, star 8 let, bolj belo grivo, mlren, bolj počasen, visok 156, čez pas 180 cm, žig 353. Moker fuksa, visok 149, čez pas 170, star 8 let, zadnja leva noga malo bela, je živahen in nosi glavo pokonci, na glavi par belih diak. — Razpuščen pri Ribnici od 3. baterije. Kdor ve kaj o njih, naj sporoči na naslov: Hubad Feliks, Celovška cesta 297, Ljubljana 7.

Konj pram, kobila fuksa
se iščeta. Konj ima žig 66, dam 1000 din nagrade. — Kupim močan voz in komat. — Prodajam kosilnico Dering. — Franc Zabjek, Rudnik, Ljubljana. (e)

Iščem konja fuksa
brez žiga, 160 cm visok, zvezda, lisa, nad očmi malo siv, star 17 let. Kdor ve zanj, naj sporoči proti visoki nagradi na naslov: Ivan Zaletel, Vodnikova 48, Ljubljana VII. (e)

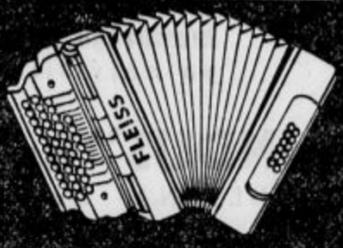
1000 din nagrade
dam tistemu, ki mi sporoči, kje se nahaja konj, te-man pram, dorat zvezdast desna prednja in leva zadnja noga v binčljih malo bela, meri 158/176 cm, star 5 let, brez žiga ali 55, ima zbočeno glavo. — Sproščiti: Seliskar Janez, Lukovica 17, p. Brezovica. (e)

Posestva
»REALITETA«
posestna posredovalnica v Ljubljani je samo v PRESERNOVI ULICI 54
Nasproti glavne pošte
Telefon 44 - 20

Posestvo do 400.000 din
kupim na Dolenjskem. — Ponudbe z opisom posestva pod »Plačam takoj« na upr. »Slov.« pod 8190.

Hišo ali parcelo
pri Novem mestu — kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Parcela« št. 8234.

Štajerci pozor!
iščem v Ljubljani ali na Dolenjskem prometno hišo s vrtom, obenem bi zamenjal razne premičnine tukaj z onimi, ki jih imam na Štajerskem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8247.

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS LJUBLJANA TYRŠEVA C. 35 ZAHTEVAJTE CENIK

Hiša ali vila
enodružinska, v Ljubljani ali neposredni okolici, se kupi proti takojšnjemu plačilu. — Naslov v upravi »Slov.« pod 8244.

Enodružinska hiša
v Ljubljani ali najbližji okolici, se vzame v najem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8245.

Stavbna parcela
1000 m², v Crnomlju — naprodam. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 8290.

Hišo v Zalogu
8 minut od kolodvora, po ugodni ceni prodam. Poizve se v Zeleni jami 1 — dvorišče, levo, od 1-2. (p)

Parcele
naprodam v Šiški, Kodeljevem in v okrajih Sv. Petra, Sv. Križa in Sv. Krištofa.

Pozor!
Kupimo vsakovrstne hiše, posestva in gozdove. Zajec Andrej, realitetna pisarna, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 10, tel. začasno 35-64.

Hišo
donos 6 odstotkov, parcelo in zemljišče v Ljubljani, prodam. Ponudbe »Slovenca« pod »Tudi vsak posebej«.

Trgovsko hišo
v centru Ljubljane, trije trgovski lokali, več stanovanj, dvo- in enosobnih, letni brutto-donos 100.000 din, naprodam za milijon din. — Naslov v upravi pod 8307.

Zdravniška ordinacija
v zelo ugodni legi v centru mesta, s popolno opremo, Röntgen aparatom itd., event. tudi z osebnim avtomobilom, se prodaja zdravniku. Ponudbe pod »Ordinacija« 8296 na upr. lista

Razpis
Občina Novomesto, okraj Novomesto razpisuje pragmatično mesto

občinskega stražnika
Šolska izobrazba 4 razredi ljudske šole. Pravilno kolekovane prošnje opremljene z ustreznimi listinami je vložiti v 15 dneh po objavi tega razpisa.

Mostar Franc
LIVARNA KOVIN LJUBLJANA GALJEVICA ŠT. 57 Nova telefon. št. 42-70

Izdeluje
odlitke tehničnih predmetov, umetnin (kipov, plaket) i. t. d. iz bron, med, rdeče litine, litega železa, fosforjevega bron, in drugih specialnih bronov, aluminija, silumina

Kurja očesa
Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča M. Hrnjak, lekarnar, Sisak
Varujte se potvorbi!

Zaščitni znak

Po Vaši želji Vam izdela
KNJIGOVEZNICA
Jugoslovanske tiskarne
v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II

v svoji črtalnici rarne poslovne knjige, ako niso že v zalogi. Isto-tako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela posebno razne ve-zave od preprostih do razkošnih oblik.
Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjene-ga galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih fazonah.
CENE SKRAJNO NIZKE. POSLUŽITE SE!

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Podružnice: Beograd, Bled, Kranj, Maribor, Novi Sad, Split Dovoljuje kratkoročne kredite v tekočem računu — Eskontira trgovske menice Vrač vse bančne posle najkulantneje
Vloge obrestuje po 4%, vezane na odpoved po 5% **DELNIŠKA GLAVNICA DIN 20.000.000—**

Kupujemo

vsako množino hrastovega in smrekovega lubja po najvišjih dnevnih cenah

„INDUS“ dr. z o. z.
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 72

Poizvedbe

Prosim tistega,

kateri bi kaj vedel o Jožetu Zupancu, redovu, kateri je služil pri protiletalski težki artiljeriji v Višegradu v Bosni, da sporoči na naslov: Ana Zupanc, Ljubljana, Polakova ul. 7.

Breskvar Polde

redov, aktivni, služil je pri avtokomandi Novi Sad se še do danes ni vrnil. — Kdor kaj ve o njem, naj sporoči proti povračilu stroškov na Breskvar Franc, Sp. Hrušica 15, pri Ljubljani.

Kragujevac

Ce se je kateri vrnil, ki je služil v četi prikomandovanih vojnika 19. peh. polka v Kragujevacu, ga lepo prosimo, da pusti svoj naslov v ogled. oddelku »Slovenca« ali pa sporoči svoj naslov na Pregl Frie, Zg. Pirniče, Medvođe - Zwischenwäsertern, Stroške povnemo.

Andolšek Vinko,

kadrovec, Velike Lašče — službujoč pri 6. bat. 1. art. polka — Sindželičevu pri Skoplju, se do danes ni vrnil. Komur je o njem kaj znano, naj sporoči na naslov: Andolšek Franc — Velike Lašče — okraj Kočevje.

Poizvedbe

Kdor bi kaj vedel za možega moža Perčič Ivana, ki je bil v Čačku pri aerodromu 10, ga prosim, naj mi sporoči, stroške povnemo, Ivana Perčič, Cirkava, Grosuplje.

Kdo ve, kje se nahaja

voz s št. 3031 in komat št. 3030, se naproša, da sporoči ali vrne, proti nagradi. Troha Begunje pri Cirknici.

150 din dan onemu,

ki mi izsledil ročni voz na dve kolesi, ki sta rdeče barvani, železne voence. Odpeljan je bil iz kolodvora Ljubljane, dne 6. aprila t. l. Javiti v v kolodvor. trafiki Ljubljana na ime Jenko.

V najem

Lokal z inventarjem oddam. Tugomirjeva 21, Zg. Šiška, Kosovo polje.

Lepe prostore

oddam za pisarno, ordinacijo ali modni salon. Galska 3, Ljubljana.

Dva lokala

na Celovški cesti, poleg stare cerkve, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8341.

Trgovski lokal

pripraven za karkoli, najprometnejša ulica Ljubljane, oddam ugodno. Naslov uprava pod 8306.

Šivalni stroji

Šivalni stroji

»Joh. Jax« so že 60 let znani kot najboljši. Rabljeni stroji vedno na zalogi. — Ivan Jax in sin, Ljubljana, Tyrševa 36.

Kolesa

Kolesa!

rabljena in nova se izplača kupiti pri »Prometu«, tel. 43-90. (Nasproti Krizanske cerkve). Tudi ob nedeljah dopoldan na ogled.

Najboljša kolesa

Es-Ka, Diamant, Dürkopp dobite pri znani trgovci — Ivan Jax in sin, Tyrševa 36.

Moško kolo

dobro ohranjeno kupim. Naslov v upravi »Slov.«, pod št. 8197.

Kolesa in šivalne stroje

velika izbira, še po nizki ceni prodaja Triglav, Resljeva 16.

Žensko in moško dvokolono

nova, prodam po 1490 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8361.

Pohištvo

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan tapetnik Ljubljana, Mestni trg 13

Spalnico

temno, solidno izdelano, proda Krže Franc, pohištvo, Vrhnika. Ogleda se na skladišču v Ljubljani, Prečna ulica 6.

Spalnica, jedilnica

in druge pohištvo se ugodno proda. Naslov v upravi pod št. 8164.

Oprava

kuhinja in sobna se proda. Zor Jože, Aljaževa 14, Ljubljana 7.

Objave

Iščem osebo,

ki namerava potovati v doglednem času v Črno goro, zaradi prevzema majhnega paketa. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Hvaležni zdravnik«.

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29, oktobra št. 24-I, bo prodala na javni dražbi dne 16. junija t. l. 14.200 plm iglaste blodovine na panju iz območja svoje Šumske uprave v Kočevju. — Pogoji in tiskovine so na razpolago pri gornji upravi v Ljubljani in pri Šumski upravi v Kočevju.

Dotična oseba

ki je poznana in ki je pomotoma vzela aktovko z važnimi uradnimi listinami, se naproša, da isto vrne v lokalno v Florjanski ulici 21 ali pa v upravi »Slovenca«.

Nagrado

dobljati oni, ki bi vedel, kje je sedaj kolo znamke »Torpedo«, t. št. 577.629, evid. št. 5336/41, katero je bilo vzeto kolesarskem polku v Ljubljani. Svarim pred nakupom. Dr. V. Megler, Ljubljana, Kolodvorska 11.

Denar

50.000 din posojila

iščem proti vknjižbi na prvo mesto. Naslov pove uprava pod 8299.

250.000 din posojila dam

ali pristopim kot družabnik. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Družabnik« št. 8350.

Filatelija

Filatelija Modrijan

Miklošičeva 34, tel. 20-37, nudi lepo izbiro znamk, kupuje jugoslovanske in zasebne znamke ter zbirke. Prevzema znamke v komisijo.

Živali

Ptičarje

prvovrstne, kratkoduške z rodovnikom, proda Nussdorfer, železniška direkcija.

Agilne nakupovalce

malih živali v vsaki količini, zajce, golobe itd. — Iščem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 8317.

Kupujte pri naših inserentih!

10.000 din nagrade

za vsakega konja dobi oni, kateri mi pripelje fuksa št. 1202, star 16 let, močan velik, nosi se pokonci in šimel št. 1201, star 6 let. Konja sta bila oddana dne 3. aprila 1941 v Sneberjih. Nagrada se izplača takoj.

Adolf Mergenthaler, Ljubljana-Moste

Uajenci

Frizerska vajenka

z dveletno učno prakso, želi zaradi začasnega prenehanja obrata, nadaljevati učno dobo. Naslov v upr. »Slovenca«.

Čevljarkega vajenka

ki se je že učil, iščem, po možnosti s plačo. — Travnik, Trebnje.

Vajenka

za fino obrt (izdelovanje okvirjev) sprejem. Pavel Oberanel, Vodnikova cesta 89, Ljubljana VII.

Mizarski vajenec

se sprejme takoj. — Svetok, Karlovska cesta 1.

Vajenka

takoj sprejme Peter Rogelj, dimnikarski mojster v Ljubljani, Verovškova 21. Hirana in stanovanje v hiši.

Učenca za slikarstvo

in plesarsko obrt sprejem. Plača po dogovoru. Vprašati: Gluška ulica 7, L. nadstr.

Avto-motor

Tovorni avto

dobro ohranjen 1,5—2,5 tone — kupimo. Ponudbe poslati na Mlekarsko zadružno Vrhniko.

Avto

enotonski, malo rabljen — takoj proda L. Sušteršič, Ljubljana, Frankopanska 21

Avto DKW

Melster - Front tip 1939, zaprt 4-sedežni, voznje 20.000 km, v brezhibnem stanju ugodno naprodaj. Naslov v uprav. pod št. 8376.

Pouk

Gospoda

za pouk italijanske in nemščine, celodnevno in konverzacijsko, želi gospod. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8325.

Italijanski jezik

poučujem po dobri metodi in nizki ceni. Grem tudi na dom. Naslov v upravi »Slovenca« pod 8371.

Razno

Monograme za robce

in perilo, gumbe, gumbice, entel, ažur, predtisk izvršimo takoj. Tamburiranje oblek, vezenje perila.

Matek & Mikeš

Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Union

Zavese za zatemnitev

praktične in poceni dobavljiva

Danilo Puc

tapetnik Slomškova ulica št. 9.

Vojno škodo

kupujemo in prodajamo. — Rudolf Zore, Ljubljana — Gledališka 12.

Ratno štetje

nominalne 300.000 din, takoj prodam za gotovino. Ponudite najvišjo ceno upravi »Slovenca« pod »Eksport« št. 8354.

Zahvala

Ob nepričakovani smrti našega sobrata

p. Rafaela Bogataj

gvardijana škofjeloškega kapucinskega samostana.

se najiskreneje zahvaljujemo prevzvišenemu gospodu škofu dr. Gregoriju Rožmanu, prečast. gospodom duhovnikom in vsem ljubljanskemu občinstvu za častno spremstvo na zadnji poti. Prav posebno zahvalo izrekamo pa čast. očetom frančiškonom, ki so pokojnega sprejeli kot svojega med svoje ter preč. g. kaplanu M. Golobu za njegove nad vse lepe poslovilne besede ob odprtem grobu in vsem škofjeločanom, ki so prišli pokojnemu izkazati svojo ljubezen. Vsem in vsakemu Bog plačaj!

V Ljubljani, dne 30. maja 1941.

Zalujoči sobratje.

Pogrebni zavod Gajšek.

Po dolgi in mučni boleznini nas je danes, v 56. letu starosti, za vedno zapustil naš ljubljani, skrbni oče, stari oče, tast, brat, stric, gospod

Ivan Sluga

elektromonter in posestnik

Na njegovi zadnji poti ga bomo spremili v nedeljo, dne 1. junija 1941, ob 16.30 izpred hiše Zalosti, Vič št. 160, na domače pokopališče.

Ljubljana, Vič, Tivat, 30. maja 1941.

Zalujoči: Frančiška, žena; Vida por. Gale, Ivan, Maja d., otroci; in rodbine: Sluga, Djurišič, Gale, Svetličič.

Green: 30

Luč in tema

»In če bi upal, da sme tudi moja roka iti na delo?« je vprašal Gryce.
»Ko se prepričam, da sem na pravem potu.«
»Koliko časa boste potrebovali za to?«
»Ne dosti. Samo prepričati se moram še o eni točki in...«
»Čakajte! Mogoče bom vam mogel pomagati.« Pri tem je pokazal Gryce na mizo, ki je stala v kotu. Poprosil me je, da odprem gornji predal in da vzamem ostanke nekakšnega pisma, ki je bilo notri.
Ubogal sem ga in prinesel tri ali štiri ožgane kose papirja, katere sem položil na mizo.
To je nadaljni rezultat Tobbovih poizvedovanj. Mislimi ste, da je našel v pepelu samo oni ključ. Kaj pa. Našel je še te koščke, ki so ravnotako zanimivi.
Naglo sem se nagnil nad te štiri komadiče papirja, pa sem opazil, da so ostanki pisemskega papirja, ko se jih natančneje ogledal, sem opazil črke in celo sledove krvi.
»Kaj pravite o tem?« je vprašal Gryce.
»Ravno to sem hotel vas vprašati.«
»Vidi se, da so odlomki nekega starega pisma.« sem pristavil.
»Brez dvoma,« je dejal porogljivo Gryce.
»Pismo je, kakor sodim po kapljicah krvi, ležalo ob času umora na Leavenworthovi mizi.«
»Čisto prav!«
»Papir je razrezan prav gotovo z namenom, dga ga nekdo vrže v ogenj.«
»Zelo dobro, samo nadaljujte!«
»Rokopis, v kolikor ga je moči brati, poteka od izobraženega moža, toda, ne od Leavenwortha, ker tega dobro poznam! Ali — stojte! sem vzkliknil, »ali imate kaj lepila? Če te koščke položim

na gladek papir in jih vrstim, mogoče bom vam še več povedal.«
»Na pisalni mizi dobite lepilo.«
Koščke sem uredil po smislu besedi in po širini papirja.
»To ste dobro napravili.« se je oglašil Gryce: Ko sem pokazal papir, je dejal: »No pravite tega meni, temveč ogledujte sami, pa mi povejte, kaj mislite.«
»Prav, kakor vidim, je pismo napisala na Leavenwortha neka tvrda kajti na mestu dotuma stoji črka »K« kaj ne?«
»Ne verjamem, tako ne sprašujte me.«
»Datirano je s 1. marca 1876, a podpisano je.« Gryce je resno pogledal predse.
»Henrik Clavering,« sem potrdil zelo prepričevalno.
»Im, odkod to veste?«
»Potrpite samo za hip in dokažem vam takoj.« Vzel sem karto, na kateri se mi je Clavering nanznanil in sem jo položil pod zadnje črte podpisa. Dovolj je bil samo en pogled. Henrik Ritchie Clavering je stalo na vizitki, H... cha... iz isto pisavo na pismu.
»Brez dvoma je Clavering,« je potrdil Gryce, a ni bil prav nič iznenaden.
»In sedaj dalje, da razberete vsebino.«
Prišel sem brati zlog za zlogom prednih besedi na koščku:
»Gospodična Lea... Visoko cenj... nečakinja, ... katera je ... vredna... ljubezni in zan... vsak drug... tako lepa... postava... ponaš... vsaka roža... trn... roža ni... ljubez... stna... nežna... a more... muči... se zaupajo... ne verujete... njen lep... grozen... obraz... H... chie...«
»Videti je kot obtožba nečakinja Leavenworthove,« sem dejal, plašiš se lastnih besedi.
»Kako to?« je vprašal Gryce.
»Takole. Na čuden način sem čul govoriti o tem pismu. V resnici vsebuje pritožbo na pokojnikovo nečakinja in pisal ga je Clavering.« In se-

daj sem Gryceju povedal ves pogovor z Harwellom.
»Ah, torej je Harwell vendar spregovoril. Mislim se že, da je prisegel molčati.«
»Harwell je živel dva tedna vedno z menoj, pa bi bilo pravo čudo, da bi mi ne bil ničesar povedal.«
»In on trdi, da je bral Claveringovo pismo?«
»Da, a vsebino je pozabil.«
»Povedal mi une bom o tem, da imamo pismo, toliko časa, dokler ne bo treba.«
»Pravle je dejal hladno Gryce.
Imel sem mnogo truda, da sem iz posameznih besedi sestavil vsaj nekak smisel:
»Hans, 1. marca 1876.
Gospodu Leavenworthu!
Visoko čislani gospod!
»Vi imate nečakinja, katera je... kakor se vidi, vredna ljubezni in zaupanja. Vsak človek... tako lepa po svoji postavi in ponašanju. A vsaka roža ima tudi svoje trnje, pa tudi, ta roža ni izjema... ljubezniva, dražestna in nežna, a more vendar mučiti one, kateri se ji zaupajo, a... ako mi ne verujete, tedaj vprašajte njen lep, grozen obraz...«
Z velespoštovanjem
Henrik Ritchie Clavering.
»Dovolj je,« je dejal Gryce, ko sem mu pokazal sestavek... Glavna vsebina je znana in jasna, in to je vse, kar sedaj tudi potrebujemo.«
»Ves ton ni ravno laskav za damo, katere se tiče. Pisec pisma je moral pretrpeti mnogo duševnih bojev, da tako govori o dami, katera se mi vidi ljubezniva, dražestna in nežna.«
»Znano je, da takšne duševne bolečine prizenejo do tajnih zločinov.«
»Pojmujem takšne duševne bolečine, a ne bi mogel izreči sodbe. Pred vsem se mora zadeva skrbno preiskati.«

»Potem vam ne koristi mnogo to pismo?«
»Ne! Sicer je dragocen dokaz, a vendar še ni veriga, katero iščem...«
»In vendar mora biti to pismo velike važnosti, ker drugače ga ne bi bila Eleonora vzela s pisalne mize — in drugič. Počakajte! sem povzel naglo, »Kaj vas navaja, da trdite, da je to ravno tisti papir, ki ga je vzela Eleonora s pisalne mize?«
»Opolščina, ker je najdeno skupno s ključem, ki ga je vrgla na kamin, a k temu je še oškropljen s krvjo.«
»Zmajal sem z roko, ker Eleonora mi je bila rekla, da je pismo popolnoma uničila.«
»Zakaj zmajujete z glavo,« je vprašal Gryce.
»Ker me vaši razlogi ne zadovoljujejo.«
»Kako ne?«
»Prvič, ker Fobb ni opazil v njeni roki papirja, ki so je nagnila nad kamin in potem je papir tako razrezan, kakor se tako nikdar ne dela z važnim pismom. In dejstvo je, da je vašo hipotezo težko razjasniti.«
»Detektiv je upr svojega oko na moj ovrtnik z izrazom največjega zanimanja.«
»Zelo bister jurist ste, in v resnici se vam čudim, gospod Raymond.«
»Kaj menite vi o naši zadevi?«
»Saj vendar veste, da sem vso zadevo prepustil vam, pa nočem izrekat svojih nazorov.«
»Pa vendar...«
»Pa vendar sem prepričan, da so to ostanki omega pisma, katerega je Eleonora vzela z učeve mize v času, ko so truplo nesli na posteljo. In ko je opazila, da jo policijski uradnik straži, je hitro mislila uničiti ključ in pismo v kaminu, kjer so bili najdeni tudi ti ostanki. A zaključek o vsem tem prepustim vam.«
»Tudi prav. Najprej se moramo prepričati o pravilnosti ali nepravilnosti teorije, da morem končno izreči svojo sodbo o vseh dogodkih ob času umora.«